

Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkelbergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästerminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-gare årg.).

Genom k. stadgan den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. brev den 13 mars 1914 erhöll överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag den 15 maj 1903 angående folk-skoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fort-sättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folk-skoleledirektion. Folkskoleväsendet regleras när-mare av k. stadgan den 22 juni 1923 angående folkundervisningen i Stockholm. Nämda lag angående folkskoleväsendet i Stockholm innehåller bestämmelse därom att, efter stadsfullmäk-tiges beprövande, folkskoledirektionen skall be-stå av minst nio, högst tjugen ledamöter. I anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms domkapitel¹⁾, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stads-fullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domka-pitlet utser suppleant för den av domkapitlet valde ledamoten, varjämte stadsfullmäktige må utse suppleanter för övriga ledamöter till det antal, som anses erforderligt. (Stadsfullmäktige hava hittills icke utsett några suppleanter.) Di-rektionen utser årligen inom sig en vice ordfö-rande. Enligt stadgan angående folkundervis-ningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att när-vara vid direktionens sammanträden med rättig-het att, utom beträffande vissa i stadgan an-

givna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet anteck-nad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsförsamling (se sid. 316) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruk-tionen, att handhava huvudstadens folk- och fortsättningsskoleväsende ävensom, där icke annat är stadgat, dess undervisningsväsende i övrigt, att fullgöra stadens skyldigheter med avseende å de allmänna läroverken, att ägna uppmärk-samhet åt behovet av undervisningsväsendets ut-veckling och hos vederbörande göra de fram-ställningar, som därvid finnas påkallade samt att ombesörja övriga undervisningsväsendet rö-rande angelägenheter, vilkas vård av stadskol-legiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med föreskrifter i k. stad-gan den 16 september 1918 för fortsättningssko-lan och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersätt-nings-skolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 315). Enligt § 50 i nämnda stadga äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens samman-träden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folk-skollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 22 december 1939 — jämlikt k. kung. den 9 oktober 1914 angående inspektion av folk-skoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1949 från inspek-tion av sitt folkskoleväsen genom statens folk-skolinspektör, dock skall denna befrielse bl. a. icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskole-direktionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen utgör styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 334). Tidigare utövade folkskoledirektionen även led-ningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna. Sedan k. m:t den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934 utfärdat nya stadgar för dessa skolor, utgöra desamma självstän-diga undervisningsanstalter under egna styrelser,

¹⁾ Numera domkapitlet i Stockholms stift.

vilka utses av folkskoledirektionen. Folkskoledirektionen handhar emellertid vissa uppgifter sammanhängande med den ekonomiska förvaltningen vid dessa skolor liksom vid de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhänga med stadens äligganden i avseende å de allmänna läroverken och det tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 385, 389). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 390) och Navigationsskolans byggnader.

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonomi-nämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonomi-nämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönelementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokalerna, barnbarnspisningen, tilldelning till skolbarn av beklädnad, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I öfrigt förbereder nämnden ekonomiärenden samt frågor angående vissa tjänsteställningar, vilka skola provas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola provas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett sju delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handha enligt § 19 mom. 9 stadgan angående folkundervisningen i Stockholm direktionen eljest tillkommande äligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om avgång enligt § 48 samma stadga och om befrielse från fortsättningsskoleplikt. Direktionen utser årligen inom sig en betygsnämnd med uppgift att å direktionens vägnar utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonalen.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen den 6 juni 1930 om församlingstyrelse för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, åndock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning, se sid. 320 ff.

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet utfärdar, i vissa numera sällan förekommande fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantals-skrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före februari månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. Genom k. m:ts utslag den 10 februari har 1944 stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1942 om anslag till studiestipendier upphävt.

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion, fastställd av k. m: 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 72). Lag 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm, med ändr. (Kfh 1941: sid. 265). K. m:ts förnyade stadga 22 juni 1923 ang. folkundervisningen i Stockholm, med ändr. (Kfh 1941: sid. 451; Kf 1941: nr 63 och 1942: nr 55). Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923, med ändr. Ordningssstadga 31 maj 1929 för Stockholms folkskolor. Instruktion 16 dec. 1910 för [överstyrelsens] för Stockholms stads folkskolors nämnder. Lag 6 juni 1930 om församlingstyrelse i Stockholm, med ändr. K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan, med ändr. (Kfh 1941: sid. 343). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Svensson, G. A., byggmästare.

Övriga ledamöter.

Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör, stadsfullm.
Beyer, C. N. T., redaktör.

*Hansson, A. B. N., tf. e. o. assistent.

*Hedström, f. Nilsson, Birgit C., redaktör.

Hjalmarson, J. H., direktör.

Isaacsson, A. J., rektor (utsedd av domkapitlet).

*Josephsson, M. O., fil. lic.

*Lindström, M. S., ingenjör, stadsfullm.

*Lund, B. A., komminister, stadsfullm.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.

*Tomson, R. V., redaktör, stadsfullm.

Wallin, H. E., kassör.

Suppleant

(utsedd av domkapitlet).

Ankar, G. A., kontraktsprost.

*Lärarpersonalens vid folkskolorna
representanter.*

Åkesson, Anna J.; Mogard, E. W.

Suppleanter: Friberg, A. M. Eleonora; Stern-
beck, B. A. K.

*Lärarkårens vid fortsättningssko-
lorna representant.*

Wennberg, E. B.

Suppleant: Britth, f. Medén, Karin M.

Sekreterare.

Robach, E. C. (se sid. 310).

**Folkskoledirektionens nämnder och
delegerade m. m.****Ekonominämnden.**

Larsson, Oscar E., ordf.; Svensson, G. A., vice
ordf.; Josephsson, M. O.; Lindström, M. S.;
Lund, B. A.; Månsson, O. P.; Söderström, f.
Hagberg, Vera M.

Skolhusnämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Svensson, G. A., vice
ordf.; Hansson, A. B. N.; Hjalmarson, J. H.;
Tomson, R. V.; Wallin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Isaacsson, A. J.,
vice ordf.; Alm, f. Wohlin, Ulla G.; Beyer,
C. N. T.; Hedström, f. Nilsson, Birgit C.;
Lund, B. A.; Söderström, f. Hagberg, Vera M.

Betygsnämnd

(enl. § 10 stadgan ang. folkundervisningen i
Stockholm).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Isaacsson, A. J.;
Månsson, O. P.

Suppleanter: Alm, f. Wohlin, Ulla G.; Beyer,
C. N. T.; Hedström, f. Nilsson, Birgit C.

**Kommittén för beredning av frågor
ang. utdelning av kommunala studie-
stipendier.**

(Jfr sid. 308.)

Hansson, A. B. N., tf. e. o. assistent, ordf.; Jonzon,
B. A. S., förste folkskolinspektör; Lindström, M.
S., ingenjör, stadsfullm.; Söderström, f. Hag-
berg, Vera M., fru, stadsfullm.; Tengné, f.
Gawell, Lilly F., rektor.

Sekreterare (690 kr.).

Bergholm, C. J., lektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem
revisorer jämte tre suppleanter för granskning
av folkskoledirektionens, arkivnämndens, musei-
nämndens, biblioteksnämndens, styrelsens för de
kommunala flickskolorna, styrelsens för de kom-
munala mellanskolorna, styrelsernas för de prak-
tiska mellanskolorna och högre folkskolorna samt
idrotts- och friluftstydelsens räkenskaper och
förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.

Carström, E. A., spårvägsman.

Eidem, E. K. H., ombudsman.

Enestad, J. I., direktör.

Svedendahl, C. G. A., kontorist.

Suppleanter:

Hagström, f. Svensson, Anna M., riksstudieledare,
stadsfullm.

Jonsson, E. A., kontorist.

Jäfvart, H. J. F., sekreterare.

Central förvaltning.

Folkskoledirektionens expedition.¹⁾

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14; 1 juni—24 aug. 8,30—12,45).

Ekonomidirektör (25)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Vakant, *tf. Göransson, B. T.*; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Sekreterare hos direktionen (2,400 kr. utan rörligt tillägg).

Robach, E. C., f. d. ekonomidirektör; träffas under terminerna måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Sekreterare (23).

Garpe, D. A. J., tjf. (se sid. 88).

Kamrerare (2 kl.) (20).

Johansson, F. V.

Extra sekreterare vid expeditionen (7,560 kr.).

Göransson, B. T., tjf. (se ovan), *tf. Nilsson, K.-E. B.*

Förste kammarskrivare (17).

Lundeqvist, S. A.; *Göransson, B. T.*, tjf. (se ovan), *tf. Lindahl, O.*

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—11,30, 12,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9—11,30, 12—13,30, 1 juni—24 aug. 8,30—12,30).

Förste kontorsskrivare (11).

Wallander, Karin J. M.; *Lenander, E. W. (Ella)*; *Isberg, f. Magnusson, A. Torborg*; *Gehlin, Märta A. J.*; *Svenson, Lilly H. F.*; *Ericsson, Göta O. N. M.*, tjf. (se nedan), *tf. Strömbom, Annie I.*

Byggnadsintendent (23).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—16 samt onsdagar 13—16.

¹⁾ För kontorsgöromål tjänstgöra vissa befattningshavare vid inspektionen över folkskolorna.

E. o. byggnadskontrollanter (XVII).

Hagrot, E. A.; *Lindblad, S. Y. F.*

E. o. städningsinspektör (XVII).

Lindgren, E. A. K.

Extra assistent (5,580 kr.).

Ericsson, Göta O. N. M., föreståndare för beklädnadsavd.

Förste expeditionsvalkt (8).

Ahlström, C. R. M.

Två *extra kontorsassistenter* (4,020 kr.), tre *kontorsskrivare* (9), en *e. o. kontorsskrivare* (IX), en *extra biträdande assistent* (2,580 kr.), tre *första kontorsbiträden* (VII), ett *extra första kontorsbiträde* (3,840 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), fyra *e. o. kontorsbiträden* (V), fyra *e. o. skrivbiträden* (IV), fem *extra kontorsbiträden* (2,400 kr.), en *e. o. telefonist* (IV), ett *extra skrivbiträde* (2,040 kr.).

En *expeditionsvalkt* (6), en *e. o. expeditionsvalkt* (VI).

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstider: se nedan.

Vid ledningen och övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även två folkskolinspektörer, med uppgift för den ene att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den andre att handlägga frågor bl. a. angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Aktuarien biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdsinspektören och slöjdsinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolökoinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om

gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befördra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m. Beträffande föreståndaren för hjälpklasserna (se sid. 316). Fr. o. m. år 1938 är inrättad en befattning såsom bibliotekskonsulent med uppgift att utöva närmaste ledningen av folkskolornas biblioteksväsen och inom folkskoleledningen biträda vid beredning av biblioteksärenden.

Instruktioner m. m. Instruktion 25 nov. 1910 för förste folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 99). Instruktion s. d. för [andre] folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor. Instruktioner 14 dec. 1903 för slöjd-[föreståndaren]inspektören, slöjd-[föreståndarinnan]inspektrisen och gymnastik-[instruktören]inspektören vid Stockholms folkskolor. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting, med ändr. K. brev 22 dec. 1939 till skolöverstyrelsen ang. inspektion av folkskoleväsendet i Stockholm.

Förste folkskolinspektör (D).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1949); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Folkskolinspektörer (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Steenberg, K. J. E., stadsfullmä: 2:e vice ordf.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Aktuarie (19).

Ceder, C. T.

Slöjdinspektör

(11,268 kr. samt ett ålderstillägg å 720 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspekttris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 60 06 39.

Skolköksinspekttris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspekttris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 51 80 51.

Gymnastikinspektör (2,280 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas i bostaden per telefon alla vardagar 11,15—12, 33 14 79.

Föreståndare för hjälpklasserna (1,740 kr.).

Claëson, Rut J. A.; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., tisdagar och lördagar 8—9, onsdagar 14—15, t. 50 62 92; dessutom i regel i bostaden per telefon måndagar 17—18, 25 22 94.

Kuratorer för hjälpklassundervisning

(vardera 500 kr. utan rörligt tillägg).

Norman, H. T., folkskollärare; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, tisdagar 18,30—19,30, t. 50 62 92 samt i bostaden per telefon måndagar och torsdagar 17—18, 50 47 29; Fritjofson, f. Bergman, Anna-Judit; träffas å samma expedition torsdagar 18,30—19,30 samt i bostaden per telefon måndagar 17—18, 50 31 43.

Bibliotekskonsulent.

Vakant, t.f.: (för vissa begränsade arbetsuppgifter) Larson, Ch. L. (se sid. 326); träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 15—16.

E. o. assistent (XII)

(vid barnbespisningen).

Gerdrup, f. Windmark, H. Inga L.

Folkskolornas läkarvård.

Överläkaren vid folkskolorna skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoledirektionen. Överläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se nedan).

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överläkardistrikt.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa frivillig undersökning av barn, som avgå från skolan, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i lindrigare fall själv eller genom skolsköterska lämna erforderlig behandling, att i fall av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för barnen, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och ural av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Calmette-vaccination av elever i sjunde och åttonde klasserna, vilka därtill anmälts av målsmännen, har med bidrag från nationalföreningen mot tuberkulos påbörjats under höstterminen 1942.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och hals, för ögonsjukdomar, för talrubbingar, för ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. För undersökning av barn, som föreslås till intagning i hjälpklass, i observationsklass för psykopatiska barn eller i s. k. läsklass för barn med läs- och skrivsvårigheter, finnes en särskild psykiatriskt utbildad läkare, vilken jämväl skall övervaka den psykiska och fysiska vården av hjälpklassbarnen i nämnda klasser. För hörselsvagklasserna är likaledes särskild läkare anställd. Slutligen finnas vid folkskolorna poli-

kliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbingar, sjukdomar i öron, näsa och hals samt tjugnåtta tandvårdspolikliniker (se sid. 313). I vissa skolor meddelas ljusbehandling för barn, som därav äro i behov. För astmasjuka skolbarn finnes skolhemmet för astmasjuka (se sid. 145). För speciell hjärtundersökning ha skolläkarna möjlighet att i förekommande fall hänvisa till den s. k. hjärtstationen vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

För en intensifierad kontroll av barnens hälsotillstånd under en rådande kristid ha sedan vårterminen 1942 vägningar och mätningar av samtliga barn företagits och i anslutning här till extra läkarkontroll av barn, som kunna misstänkas vara i behov av särskilda åtgärder (se Utl. 1942: nr 25; jfr sid. 282).

Vidare äro anställda tjugu skolsköterskor med uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall etc.

Dessutom äro fyra sköterskor tills vidare tillfälligt anställda för bestridande av det merarbete, som förorsakats av ovan nämnda »krisundersökningar» av skolbarnen.

Instruktioner. Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkare vid Stockholms folkskolor. Instruktion 22 dec. 1932 för hjälpklassläkaren. Instruktion 16 dec. 1942 för skolsköterska vid Stockholms folkskolor.

De utgående arvoden till läkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 1,40 kr. per barn och år.

Skolöverläkare (27).

Vakant, *tf.* Böttiger, G. E. A., träffas å folkskoledirektionen måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; t. »folkskoledirektionen».

Skolläkare.

För allmän läkarvård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms distr.).

Naglo, O. N. O. (St Görans distr.).

Vakant, *tf.* Lundblom, A. F. (Adolf Fredriks skola).

Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa skola och Matteus distr.).

Salén, S. (Klara skola samt fortsättnings- och ersättningsklasserna).

Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes skola).

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts distr.).

Gunther, J. G. A. (Hedvig Eleonora och Oscars distr. samt Storkyrkans skola).

Lind, T. H. B. (Katarina norra skola och Katarina södra distr.).
 Hulting, C. G. (Eriksdals distr.).
 Svedenius, C. G., stadsfullm. (Sofia distr.).
 Anzén, G. G. (Maria distr.).
 Pettersson, H. T. (Högalids distr.).
 Ericsson, V. A. (Enskede och Skarpnäcks skolor samt Älvsjö distr.).
 Wallin, L. J. V. (Enskedefältets och Hammarby skolor).
 Fredbärj, K. T. (Midsommarkransens distr.).
 Engström, A. H. (Blommensbergs distr.).
 Sylvan, H. O. K. (Alviks, Ångby och Bromma södra distr.).

För specialvård.

Stenbeck-Gjertz, Anna E. T. (för ögonsjukdomar).
 Björlin, O. S., stadsfullm. (Storkyrkans skola, Adolf Fredriks och Gustav Vasa, Matteus, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars samt Midsommarkransens överlärardistr., Mälardjens skola och fortsättningsskolorna) (för sjukdomar i öron, näsa och hals).
 Hambraeus, C. M. (Katarina norra skola, Katarina södra, Eriksdals, Sofia, Maria, Enskede, Skarpnäcks och Älvsjö överlärardistr. samt Katarina västra skola)
 Ygberg, N. H. (Kungsholms, St Görans, Högalide, Alviks, Ångby samt Bromma södra överlärardistr. och Blommensbergs skola)
 Kågén, G. B. (för talrubbingar).
 Lundblom, A. F. (för ortopediska sjukdomar).
 Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar hos flickorna).
 Ramer, K. T. (för hjälpklasserna, observationsklasserna, ordblindklasserna och Katarina västra skola).
 Heggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga).

Fyra skolsköterskor (7), tio e. o. skolsköterskor (VII), sex extra skolsköterskor (4,044—2,856 kr.).

Polikliniker för ögonsjukdomar.

För behandling av ögonsjukdomar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker. Lokaler: Adolf Fredriks skola och Högalids skola.

Läkare (3,780 kr.).

Stenbeck-Gjertz, Anna E. T.

Polikliniker för sjukdomar i öron, näsa och hals.

För behandling av sjukdomar i öron, näsa och hals hos barnen vid Stockholms folkskolor

äro anordnade tre polikliniker. Lokaler: Johannes skola, Eriksdals skola och Kungsholms skola vid Mariebergsgatan.

Läkare (2,520 kr.).

Björlin, O. S., stadsfullm.; Hambraeus, C. M.; Ygberg, N. H.

Polikliniker för talrubbingar.

För behandling av talrubbingar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker för talrubbingar. Lokaler: Jakobs skola och Katarina norra skola.

Läkare (2,520 kr.).

Kågén, G. B.

Fyra lärarinnor för talrubbingar.

Tandvårdspolikliniker.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandvårdspolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov två gånger årligen. Vid tandvårdspoliklinikerna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen av verksamheten utövas av skolöver tandläkaren.

Instruktion. Bestämmelser 14 juni 1918 rörande Stockholms folkskolors tandkliniker (Kf 1918: nr 32).

Skolöver tandläkare (26).

Strandberg, S. O.; expedition: Maria skola, Ringvägen 23, Sö.; t. 43 63 00; mottagnings-tid: tisdagar och fredagar 9—10.

Första tandsköterska (6).

Tholin, f. Mårtensson, Tinis M.

Kungsholms överlärardistrikt.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Skoltandläkare (17).

Hahn, f. Thomasson, Gertrud M. A.

St Görans överlärardistrikt.

Fredhäll, K.; t. 53 24 38; Essingestråket 24, Stora Essingen; t. 51 52 24; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Rupertz, f. Widman, Else C.

FD Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid:
8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Matteus överlärdistrikt.

Norrullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70;
kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

Klara, Jakobs och Johannes
överlärdistrikt.

Klara Västra Kyrkogata 14—16, C.; Ros-
lagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid:
8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Atler-Eskilson, Greta.

Engelbrekts överlärdistrikt.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kli-
niktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Neumüller, f. Lind, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars
överlärdistrikt.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Huss, Ingrid.

Storkyrkans och Katarina norra
överlärdistrikt.

Svartmangatan 20—22, C.; t. 11 52 19;
Tjärhovsgatan 15—17, Sö.; t. 40 88 11;
kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.

Katarina södra överlärdistrikt.

Sofiagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Lundh-Samuelsson, Asta.

Eriksdals överlärdistrikt.

Ringvägen 58, Sö.; t. 40 23 52; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Sofia överlärdistrikt.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; klinik-
tid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

Maria överlärdistrikt.

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid:
8—16.

Extra skoltandläkare (7,260 kr.).

Wejke, f. Nyberg, Valborg; Braunerhielm, f.
Carlquist, Signe.

Högalids överlärdistrikt.

Folkskolegatan 11—13, Sv.; t. 43 65 98;
kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Westerstahl, f. Wadensten, Gullborg L.

Enskede överlärdistrikt.

Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 09 02;
Ålandsvägen 13, Enskede 1; t. 49 38 03;
kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Nordström, Gunhild S.

Extra skoltandläkare (6,960 kr.).

Sundström, f. Ekrelius, I. M. L. (Inga-Maj).

Skarpnäcks överlärdistrikt.

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16;
Hammarby skola, Finn Malmgrens Väg 9,
Hammarbyhöjden; t. 49 71 12; kliniktid:
8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Boll, E. V.

Älvsjö överlärdistrikt.

Örby skola, Huddingevägen 425, Älvsjö 2;
t. 47 03 09; Långbrodals skola, Älvsjö 1;
t. 47 21 50; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Perman, S. A.

Midsommarkransens överlärdistrikt.

Midsommarkransens skola, Midsommar-
kransen; t. 45 10 95; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Blommensbergs överlärardistrikt.

Blommensbergs skola, Blommensberg, Stockholm 9; t. 45 20 95; Mälarhöjdens skola, Mälarhöjden; t. 46 14 55; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Cornelius, f. Pettersson, Ruth I.

Extra skoltandläkare (6,960 kr.).

Swartling, f. Scherman, Brita.

Alviks överlärardistrikt.

Alviks skola, Traneberg; t. 25 61 69; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Löfgren, H. A.

Ängby överlärardistrikt.

Ängby skola, Ängby 1; t. 37 14 27; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

Bromma södra överlärardistrikt.

Ålstens skola, Nyängspägen 72—80 (mitt för Ålstensgatan), Ålsten; Olovslunds skola, Nockeby; t. 25 44 55; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Hansell, f. Lindenau-Nylander, Greta.

Femton tandsköterskor (5), tre *e. o. tandsköterskor* (V), fyra *e. o. tandsköterskor* (IV), fyra *extra tandsköterskor* (1,980 kr.).

Försättnings- och ersättnings-skolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadgan den 16 september 1918 angående försättnings-skolan, är lärjunge, som med fullständig avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i försättnings-skola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från försättnings-skolan, avgöres av folkskoleledningen i dess egenskap av försättnings-skolestyrelse i Stockholm. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 316) likvärdigt med fullgjord

försättnings-skoleplikt. Skolpliktig skall deltaga i försättnings-skolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Försättnings-skolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmor, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 å 7 veckotimmor. Eleverna bevisar skolan en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsanställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att ge förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro skolorna fördelade på följande linjer: för gossar: försättnings-skola för allmän utbildning; för flickor: försättnings-skola för 1) husligt arbete, 2) småsnärsarbete samt 3) handel.

För de lärjungar, som vid skölderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättnings-skolor enligt i försättnings-skolestadgan givna föreskrifter. För ersättnings-skolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för försättnings-skolorna (se ovan).

Försättnings- och ersättnings-skoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks skola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara skola (Klara Västra Kyrkogata 14—16). Ledning och tillsyn över de sålunda centraliserade försättnings- och ersättnings-skolorna handhaves av den ene av folkskoleinspektörerna.

Antalet elever i försättnings- och ersättnings-skolorna är vårterminen 1944 887, varav 519 gossar, fördelade på 24 avdelningar och 368 flickor, fördelade på 15 avdelningar.

Författningar. Reglemente och stadga för försättnings-skolan, se sid. 308. K. kung. 30 dec. 1932 ang. avlöning åt lärare vid försättnings-skolan samt statsbidrag till sådan avlöning, med ändr.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid försättnings- och ersättnings-skolorna, tillsammans: 48,000 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare resp. småskollärare och för timlärare i form av årsarvoden per veckotimme under 33 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Folkskolorna.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant föränsade, kunna två eller flera församlingar eller delar av närliggande församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas i Stockholms stad helt eller delvis genom anslag å barnavårdsnämndens stat bekostade folkskolor vid två av barnavårdsnämndens barnhem, nämligen barnhemmet Eolshäll, Hägersten, och Sättra barnkoloni, Adelsö, samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bostorp, Stjärnhov (jfr sid. 278) och genom anslag å sjukhusdirektionens stat vid tuberkulossjukstugan vid Hamra. Vid dessa folkskolor finnas nio läraravdelningar. Nämda avdelningar beröras ej i den följande redogörelsen.

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens öfvervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter förslag av k. skolöverstyrelsen av direktionen för en tid av i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie och e. o. lärare antagas av folkskoledirektionen. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för öfverläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Barns skolålder räknas från och med det kalenderår, under vilket barnet fyller 7, till och med det, under vilket barnet fyller 14 år. Lärjunge, som före skolålderns slut inhämtat för avgång erforderliga kunskaper, äger rätt att bli va från skolgång befriad, dock icke före det kalenderår, under vilket han fyller 13 år. Har lärjunge icke vid skolålderns slut inhämtat för erhållande av avgångsbetyg stadgat kunskaps-mått, är han, såvitt han ej saknar erforderlig fattningsgåva eller hindras från skolgång genom sjukdom eller lyte, skolepliktig till och med det läsår, som utlöper under det kalenderår, då lärjungen fyller 15 år.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel och rörande skollokalerna m. m. i folkskoledirektionens senaste årsberättelse.

Folkskolan i Stockholm omfattar för närvarande sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom öfverbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (åttonde klass). Denna senare skolform är organiserad på en linje, omfattande flertalet avdelningar, med undervisningen inriktad på allmänbildande ämnen och tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en huslig linje (för flickor), samt en handelslinje (för gossar och flickor). K. m:t har år 1944 föreskrivit, att Stockholms folkskolor skola omfatta åtta obligatoriska årsklasser.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass äro fördelade på klassavdelningar. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej understiga 24 eller överstiga 30, i folkskolans övriga klasser ej understiga 30 och ej överstiga 40 samt i folkskolans högre avdelning ej understiga 24 och ej överstiga 35. I årsklasserna 1—4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår värtmerimen 1944 till inalles 1,110 med tillsammans 28,434 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna, se nedan sid. 329, och beträffande fortsättnings- och ersättningsklasserna, se ovan sid. 315.

Hjälpklasser för intellektuellt efterblivna barn inrättades år 1905 och finnas till ett antal av 51 klassavdelningar. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndare (se sid. 311) tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Sedan år 1943 finnas anställda tvenne kuratorer för hjälpklassungdom, en manlig och en kvinnlig folkskollärare, med uppgift att bl. a. stå till förfogande för samråd rörande de avgångna hjälpklass elevernas levnadsbanor och arbetsansättningar.

Observationsklasser för psykopatiska barn med normal intelligens inrättades 1933 och finnas till ett antal av 12 undervisningsavdelningar.

Specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, inrättades 1938 och finnas till ett antal av 10 undervisningsavdelningar.

Observations- och läsklasserna stå under ledning av föreståndaren för hjälpklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn, se sid. 334.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen.

Friluftsklasser för vissa tuberkulösa barn finnas inrättade sedan 1914 och omfatta 5 undervisningsavdelningar, förlagda till för ändamålet särskilt inredda lokaler i Engelbrekts, Eriksdals, Högalids och Midsommarkransens skolor.

Hörselsvagklasser finnas inrättade sedan 1922 och omfatta 6 undervisningsavdelningar.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gosslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, samt femte och sjätte hjälpsklasserna. En del av gossarna i åttonde klassen och i vissa fall i sjunde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål i stället för slöjdundervisning. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Frivillig teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i ett tjugotal skolträdgårdar under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för undervisningen i naturkunnet och teckning.

I de flesta skolhusen finnas gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—3 gånger i veckan. Gymnastikskor och gymnastiklekläder tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Fr. o. m. läsåret 1941/1942 anordnas särskilda friluftsdagar. Friluftselekar och idrottsövningar förekomma dels under vissa av friluftsdagarna, dels under vissa årstider i stället för gymnastik; materiel för lekar och idrottsövningar anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsens sid. 346). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 350). Dessutom är fr. o. m. år 1922 simundervisning allmänt genomförd. Den bedrives i skolornas simbassänger, företrädesvis med eleverna i folkskolans fjärde och femte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda

för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 348, 408). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivelningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande landsvistelse för barn, se sid. 408.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnas folkskoleledningen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka instrument, mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Musikkåren finnas vid ett tjugotal skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas förevisningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredrag.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoleledningens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 1 januari 1944 inalles 46,629 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd (f. n. indraget), årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 1 januari 1944 uppgick till 136,451 band. Av böcker ur lärjungebiblioteken äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 januari 1930 statsbidrag erhållas.

Sedan 1942 är fritidssysselsättning anordnad på eftermiddags- och kvällstid för ungdom i åldern 14—18 år, omfattande bl. a. träslojd, gymnastik m. m., sömnad och klädvärd, musik, hemvård och matlagning, metallslöjd, barnvård, engelska, dramatik och teckning. Sedan hösten 1943 omfattar fritidssysselsättningen även — för elever i folkskolans sjunde och åttonde klasser — yrkesorienterande praktiskt arbete i Stockholms stads yrkesskolor. Eleverna få därvid 4 timmar i veckan under 32 veckor arbeta antingen i ett yrke under hela tiden eller i fyra skilda yrken under 8 veckor i vardera. En form av fritidssysselsättning äro de sedan 1906 anordnade läsaftnarna i skolbiblioteken, varvid tillfälle bereds barnen till ostörd läxläsning samt läsning av litteratur ur skolbiblioteken. Vårterminen 1944 har fritidssysselsättningen cirka 5,500 deltagare, varav cirka 1,800 utom folkskolan.

För elever i folkskolans högre avdelning och fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespinning av behövande skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespinning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 december 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespinningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn som äro i behov av skolbespinning tillkommer lokalkommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare, därest denne ej eljest utsetts till ledamot, samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna bar av direktionen fastställt instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespinningen deltagande skolbarn utgjorde den 1 mars 1944: i middagsbespinningen 10,527, varav 3,817 betalande, och i frukostbespinningen 1,567, varav 712 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespinningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Beträffande beklädnad av behövande skolbarn gäller fr. o. m. år 1942, att föräldrar och målsmän, som icke äga tillgång att bekosta barnens skolgång, skola genom skoldistriktets försorg erhålla understöd (se Utl. 1942: nr 62). På grund härav omhänderhar folkskoledirektionen fr. o. m. samma år ett särskilt anslag, varifrån företrädesvis bekostas kläder och skodon åt behövande skolbarn.

*Författningar*¹⁾. Reglemente och ordningsstadga för Stockholms folkskolor, se sid. 308. K. kung. 31 okt. 1919 ang. undervisningsplan för rikets folkskolor. K. m:t resp. skolöverstyrelsen har för Stockholms folkskolor fastställt ett antal tim- och kursplaner, gällande för viss tid eller tills vidare. Instruktion för överlärare i Stockholms stads skoldistrikt, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 2 dec. 1932. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930, jämförda med folksko-

direktionens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929. Folkskolans avlösningsreglemente 30 juni 1942. K. kung. 30 juni 1942, med tilläggsbestämmelser till folkskolans avlösningsreglemente, med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid folk- och småskolor 10 dec. 1937. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Avlösningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. SF:s beslut 24 jan. 1938 ang. provisorisk löneförbättring för ordinarie lärare i övningsämnen vid bl. a. Stockholms folkskolor samt förkortade tidsintervaller för uppbärande av ålderstillägg för ifrågakvarande lärare. Tjänstenämndens beslut 13 april 1938 ang. provisorisk löneförbättring åt viss icke-ordinarie lärarpersonal vid bl. a. stadens folkskolor. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlösningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. (gäller numera lärare i slöjd och hushållsgöromål). K. kung. 6 okt. 1939 om inskränkt tillämpning av kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. Kristillägg enligt särskilda författningar för varje kvartal. K. kung. 10 dec. 1937 ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor m. m., med ändr. K. kung. 30 juni 1920 ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid folkskola m. m., med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. Folkskolans tjänstepensionsreglemente 18 juli 1942, med ändr. Folkskolans familjepensionsreglemente 18 juli 1942, med ändr. K. kung. 23 okt. 1942 med föreskrifter rör. tillämpning av folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. K. kung. 7 maj 1943 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. cirkulär 29 maj 1942 till skolöverstyrelsen m. fl. med föreskrifter rör. friluftsdagar i folkskolan m. m.

¹⁾ Ang. allmänna författningar f. ö., se spe-
cialhandböcker.

*Ävlnöningar m. m.*¹⁾ Överlärare. 22 överlärare, därav 1 vakant: förutom ävlnöning såsom ordinarie folkskollärare: tilläggslön 3,600 kr. samt ett älderstillägg å 720 kr.

Ordinarie folk- och småskollärare. Tillsammans 729 folkskollärare och 344 småskollärare.²⁾

Ikke ordinarie folk- och småskollärare å egen tjänst.³⁾ 70 kvinnliga småskollärare. Därutöver erhålla vissa vikarierande lärare e. o. anställning jämlikt bestämmelserna i folkskolans ävlnöningsreglemente.

För ordinarie och e. o. lärare i läs- och skrivämnen gälla betr. ävlnöning m. m. folkskolans ävlnöningsreglemente 30 juni 1942 m. fl. tidigare nämnda författningar.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnena. 41 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 15 lärare i teckning, 17 lärarinnor i gymnastik, 14 lärare i sång: var och en 3,900 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring), 36 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,810 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre älderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,440 kr. (därav 240 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre älderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 16 lärare i träslöjd, 10 lärare i metallslöjd och 2 lärare i bokbinderi, var och en 4,200 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre älderstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, 8 lärare i pappslöjd, var och en 3,000 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre älderstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. (Provisorisk löneförbättring till pappslöjdlärarinnorna utgår dock med högst så stort belopp, att de sammanlagda löneförmånerna, inberäknat rörligt lönetillägg, ikke överstiga till ordinarie småskol-

lärarinnor med samma antal älderstillägg utgående ävlnöning.)

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnena.¹⁾ 8 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 2 e. o. lärarinnor i teckning, 3 e. o. lärare i sång samt 15 e. o. lärarinnor i gymnastik, 4,080—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp. 5 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål, 3,990—3,210 kr. per år jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.).

17 e. o. lärare i manlig slöjd: 4,200—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 3,180—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 23,000 kr.

Särskild undervisning: 32,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 24,400 kr. Respektive arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Sekreterarna i skolråden ävlnas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Ekonomipersonal. 17 värmelednings-skötare (9), 2 e. o. värmeledningsskötare (IX), 14 vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9), 2 e. o. vaktmästare tillika värmeledningsskötare (IX), 1 extra vaktmästare tillika värmeledningsskötare (2,160 kr.), 17 vaktmästare (1 kl.) (8), 21 baderskor (3), 9 e. o. baderskor (III). Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

32 kokerskor (2,205—1,890 kr.), 95 köksbiträden (1,963—1,680 kr.).

Skolträdgårdarna.

Föreståndare (1,020 kr.).

Lindqvist, O. J., folkskollärare; träffas i bostaden per telefon i regel 17—17,30, 47 13 92.

E. o. trädgårdsmästare (XII).

Olsson, K. S.; träffas i skolträdgården, Eolshäll, Hägersten, t. 46 28 29.

Kungsholms överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 83 undervisningsavdelningar med 1,974 skolbarn, fördelade på skolan Mariebergsgatan 34 och skolan Hantverkargatan 25.

¹⁾ I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnena, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

¹⁾ Antal ordinarie lärare enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare enl. folkskoleledningsdirektionens ävlnöningsstat.

²⁾ Dessutom ävlnade å barnavårdsnämndens stat, en manlig folkskollärare vid barnhemmet Eolshäll, en manlig folkskollärare vid stadsmissionens barnhem vid Bostorp samt en kvinnlig folkskollärare och en småskollärare vid Sättra barnkoloni; vidare en biträdande lärare vid tuberkulossjukstugan vid Hamra, ävlnad å sjukhusdirektionens stat.

³⁾ Dessutom följande ikke ordinarie folk- och småskollärare å egen tjänst, ävlnade å barnavårdsnämndens stat: en manlig folkskollärare vid stadsmissionens barnhem vid Bostorp, en småskollärare vid barnhemmet Eolshäll samt en kvinnlig folkskollärare och en småskollärare vid Sättra barnkoloni.

FD

Kungsholms församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Parmmätargatan 3, K.

Froste, f. Rydman, E. Cecilia, fru, kyrkofullm.; **Gauffin**, E. F. G., rådmän, kyrkofullm., kassa-förvaltare; **Göran**sson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; **Hermansson**, K. Ture E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Karlsson**, A. F., järnarbetare, kyrkofullm., vice ordf.; **Klason**, G. G., revisor, kyrkofullm.; **Lindblom**, Edith M., ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, kyrkofullm.; **Sejlit**z, C. A. S. C:son, avdelningschef, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bäärhielm**, A., bokhandelsmedhjälpare; **Holm**, J. A., vaktmästare; **Kjellström**, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.; **Lundberg**, Bertha J., yrkeslärlarinna; **Millqvist**, C. R., banktjänsteman; **Stig**, H. F., järnhandlare, kyrkofullm.; **Tillgren**, J., professor, kyrkofullm.; **Österberg**, f. Carlsson, Ebba M. C., fru.

Sekreterare.

Grundén, C. E., revisionssekreterare; t. 11 48 82 (tjänstetel.), 33 48 35 (bostaden).

Överlärare.

Olsén, C. I. T.; träffas å exp. i skolan Mariebergsgatan 34, n. b., K., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18; å exp. i skolan Hantverkargatan 25, K., fredagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

Ett kontorsbiträde (2,220 kr.).

S:t Görans överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 90 undervisningsavdelningar, med tillsammans 2,315 skolbarn, fördelade på skolan i Fredhäll, Viktor Rydbergs Gata, skolan i Kristineberg, Kristinebergsparken, och skolan å Stora Essingen, Essingestråket 24.

S:t Görans församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Arbetargatan 21, K.

Carlsson, Elsa A., tillsynslärlarinna, kyrkofullm.; **Eén**, O. B. L., f. d. föreståndare; **Engberg**, Hj. A. A., typograf; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; **Michaëlsson**, C. Hj. N., notarie, kyrkofullm.; **Queckfeldt**, Gunborg, kanslibiträde; **Stehr**, A. L., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Stigbrand**, T. S., folkskollärare, ordf.

Suppleanter: **Abrahamsson**, f. Roxström, Gerda A. B., fru; **Gustafsson**, Signe K., fröken, kyrkofullm.; **Hellman**, F. G., handelsarbetare; **Holmgren**, G., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Pravitz**, f. Strömberg, Karin M., fru, kyrkofullm.; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, kyrkofullm.; **Sjöman**, E. A., advokat; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken, kyrkofullm.

Sekreterare.

Häggqvist, L., tf. förste kanslissekreterare; t. 53 19 75 eller »kanslihuset».

Överlärare.

Lindell, E. I.; träffas å exp. i skolan Viktor Rydbergs Gata alla läsdagar, utom tisdagar, 7,45—8,30 samt tisdagar 13—13,30, t. 53 21 26; å exp. i skolan Kristinebergsparken fredagar 12—12,30, t. 50 02 59 och å exp. i skolan Essingestråket 24 lördagar 12,45—13,15, t. 53 97 39.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Pettersson, N. G. (Kristineberg); **Stjernström**, G. R. (Fredhäll).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Vakant, tf. **Severin**, E. J. S. (Stora Essingen).

Ett kontorsbiträde (2,220 kr.).

Adolf Fredriks och Gustav Vasa överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,654 skolbarn, fördelade på skolan Tegnérsgatan 44—46 och skolan Karlbergsvägen 34.

Adolf Fredriks församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Kammakargatan 30, Va.

Arenander, f. Birch-Jensen, N. Elisabet, fru, kyrkofullm.; **Björkman**, J. F., folkskollärare, kyrkofullm.; **Brandt**, P. A., revisor, kyrkofullm., vice ordf.; **Hedborg**, J. V. J:son, köpman, kyrkofullm.; **Johansson**, O. L., köpman, kyrkofullm.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken; **Lundberg**, P. I., komminister; **Nordlander**, O., generalfältläkare, kyrkofullm.; **Ström**, T. W., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Arntyr**, S. O., ingenjör; **Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Lindblom**, K. G., professor, kyrkofullm.; **Lindman**, K. S. S., förste aktuarie; **Malmvik**, A. G. G.,

direktör, kyrkofullm.; **Nordendahl**, Kerstin M., byråinspektör, kyrkofullm.; **Tollin**, D. F. N., kyrkoadjunkt, kyrkofullm.; **Wahlström**, S. G. E., byggnadsingenjör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sjöberg, S. H. C. H., förste amanuens; t. 20 70 66 eller »kanslihuset».

Gustav Vasa församlings skolråd (för åren 1944—1947).

Västmannagatan 63, Va.

Ankar, G. A., kontraktsprost, kyrkofullm., ordf.; **Dannhem**, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.; **Eriksson**, E. J. T., förste amanuens; **Härner**, Frida M., f. d. överlärare, vice ordf.; **Ljunggren**, f. Netzen, Ruth M. S., fru, kyrkofullm.; **Lund**, E. V., skrädderiidkare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; **Runmark**, A. R., bokförläggare, kyrkofullm.; **Söderborg**, B. J. A., rektor, kyrkofullm.

Suppleanter: **Danielsson**, f. Månsson, Hilda T., fru, kyrkofullm.; **Seth**, O. M. F., f. d. sekreterare, kyrkofullm.; **Thorsell**, H. G., verk-mästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj., revisionssekreterare; t. 11 33 22 (tjänstetel.), 62 17 90 (bostaden).

Överlärare.

Holm, C. M.; träffas å exp. i skolan Tegnér-gatan 44-46, Va., alla läsdagar utom lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 32 39 14; å exp. i skolan Karlbergsvägen 34, Va., lördagar 7,45—8,30, t. 32 53 03.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Zetterberg, B. Hj. (Tegnér-gatan 44—46); **Fridlund**, C. U. (Karlbergsvägen 34).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Matteus överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,144 skolbarn. Skolan är belägen Norrtullsgatan 18.

Matteus församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Västmannagatan 92, Va.

Anderson, f. Evaldt, Tyra, e. o. barnavårdsman; **Ekdahl**, H. O. S., postmästare, stadsfullm.; kyrkofullm., vice ordf.; **Holm**, f. Holm, O. V. Ch. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Johrén**, C. J., kontrollör, kyrkofullm.; **Lin-**

dahl, f. Michaelson, Anny S., fru; **Thurberg**, G. O., inspektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Wiklund**, E. V., komminister, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Algård**, G. R., spårvägsman; **Appelqvist**, S. H., postmästare; **Färm**, H. G. E. A., förbundssekreterare; **Jarvin**, E. L., disponent, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. F., statstopograf; **Larsson**, f. Jansson, M. M. (Greta), fru; **Örning**, f. Bengtsson, G. Märta M., fru.

Sekreterare.

Sahlin, E. C., stiftssekreterare; t. 10 38 08 (tjänstetel.), 10 96 19 (bostaden).

Överlärare.

Vakant, *tf.* **Lindell**, P. H. J.; träffas å exp. i skolan Norrtullsgatan 18, n. b., Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 33 92 51.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlsson, H. Hj.

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Klara, Jakobs och Johannes överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 903 skolbarn, fördelade på skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, skolan Brunnsgatan 11 och skolan Roslagsgatan 61.

Klara församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Brunkebergsgatan 10, C.

Billström, J. M., med. dr., kyrkofullm.; **Bokander**, H. G. E., prost och kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Martin**, L. G. M., advokat, kyrkofullm.; **Risberg**, N. E., lantbruksingenjör, kyrkofullm., kassör; **Schager**, F. O., f. d. byråchef, kyrkofullm., vice ordf.; **Sternwold**, E. S., montör, kyrkofullm.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), e. o. barnavårdsman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Broberg, R. H. J., byråchef; t. 61 31 09 eller »pensionsstyrelsen».

Jakobs församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Jakobs-gatan 2, C.

From, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; **Hellman**, J. A., f. d. lamnfogde, kyrkofullm., vice ordf.; **Jonsson**, G. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Kock**, G. L. B., lärare; **Sjögren**, Ebba M. E.,

FD

fröken, kyrkofullm.; **Öhman**, E. V., mekaniker, kyrkofullm.

Suppleanter: **Forslund**, D. E. S., kontorist; **Henning**, B. F. D., verkst. direktör; **Lundqvist**, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Falk, N. L. A., revisionssekreterare; t. 10 17 35.

Johannes församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Kammakargatan 12, Va.

Andersson, K. E., ombudsman, kyrkofullm., vice ordf.; **Hjorth**, J. E., verkst. direktör, kyrkofullm., ordf.; **Lindgren**, K. J., f. d. kassör; **Löfgren**, A. E., kontorsskrivare, kyrkofullm.; **Tholander**, Anna M., kamrerare; **Wikmark**, T. R., tf. komminister, kyrkofullm.; **Wikström**, Märta, advokat, kyrkofullm.

Suppleanter: **Elmqvist-Christiansen**, I. (Idina), fru, sekreterare, kyrkofullm.; **Eriksson**, Elsa T., fröken, kyrkofullm.; **Eriksson**, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; **Jennel**, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; **Nylin**, f. Svensson, A. E. E. (Elsa), småskollärarinna, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domänfiskal; t. 55 05 27 eller »domänstyrelsen».

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; träffas å exp. i skolan Roslagsgatan 61, n. b., Va., måndagar, onsdagar och torsdagar 7,45—8,30 samt måndagar, torsdagar och lördagar 13,30—14, t. 32 53 06; å exp. i skolan Brunnsgatan 11, C., tisdagar 7,45—8,30, t. 11 69 15; å exp. i skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., fredagar 12,30—13,30, t. 10 65 15.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Karlsson, J. G. E. (Klara Västra Kyrkogata 14—16); **Nilsson**, C. H. (Brunnsgatan 11).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Säfström, J. (Roslagsgatan 61).

Ett kontorsbiträde (1,200 kr.).

Engelbrekts överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 59 undervisningsavdelningar med 1,452 skolbarn, fördelade på skolan Valhallavägen 76 och Hjortagens skola, Jägmästargatan 1 och 2.

Engelbrekts församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Östermalmsgatan 20, Ö.

Bolander, f. Persson-Hallengren, Signe M., fru, kyrkofullm.; **Dyrssen**, f. Linton, G. Gunhild M., fru, kyrkofullm.; **Erikson**, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; **Lindgren**, J., kyrkoherde, ordf.; **Mogard**, E. W., tillsyningslärare, kyrkofullm.; **Nerell**, Å. N. J., verkst. direktör, kyrkofullm.; **Ronge**, E. W., jägmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bergsten**, G. V., frisörmästare, kyrkofullm.; **Lind**, f. Stenborg, Elsa, fru; **Lind**, f. Steen, Gully V., fru; **Nylén**, E. W., inspektör; **Sörme**, f. Söderberg, Dagny L. M., fru; **Wetterström**, V. E., grosshandlare.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., f. d. kansliråd; t. 11 05 94.

Överlärare.

Gunnerbeck, A. G.; träffas å exp. i skolan Valhallavägen 76, Ö., i regel varje läsdag utom torsdagar 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 21 10 29; å exp. i skolan Jägmästargatan 1, torsdagar 7,45—8,30, t. 61 22 25.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Björk, S. L. (Valhallavägen 76).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Karlsson, F. J. (Jägmästargatan 2).

Ett kontorsbiträde (1,200 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,197 skolbarn fördelade på skolan Linnégatan 54, skolan Linnégatan 37 och skolan å Djurgården.

Hedvig Eleonora församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Storgatan 7, Ö.

Arborelius, E. T., komminister; **Ekelund**, E. S., kapten, kyrkofullm.; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Falk**, Ingrid A. M., fröken, kyrkofullm.; **Fähræus**, G. R., f. d. rektor, ordf.; **Grönquist**, C. M., ingenjör, kyrkofullm.; **Hedman**, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Wall**, S. D., f. d. professor, kyrkofullm., vice ordf.; **Ådin**, S. A., urnmakare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., f. d. kanslisekreterare; t. 60 62 14.

Oscars församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Gezelius, A., apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; Mörner, f. Strömman, J. W. H. (Henny), fru, kyrkofullm.; Pauli, I. Hj. E., lektor; Robach, E. C., f. d. ekonomidirektör; Sandberg, f. Fogelqvist, Eva, fru; Söder, A., överlärare.

Sekreterare.

Liljedahl, G. E., jur. kand.; t. 60 49 79.

Överlärare.

Söder, A., träffas å exp. i skolan Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 61 42 98; i Djurgårdens skola tisdagar 12,45—13,15.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Fernqvist, B. S. (Linnégatan 54).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Storkyrkans och Katarina norra överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 42 undervisningsavdelningar med 895 skolbarn, fördelade på Storkyrkans skola, Svartmangatan 20—22, och Katarina norra skola, Tjärhovsgatan 15—17.

Storkyrkoförsamlingens skolråd

(för åren 1944—1947).

Stortorget 1, C.

Eklund, J. O., speccerihandlare, kyrkofullm.; Engström, K.-E., bitr. överkonstapel, kyrkofullm.; Johansson, E. A. A., förste expeditionsvakt; Landberg, f. Lundeborg, A. F. E. (Lisa), fru, kyrkofullm.; Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Nilsson, M. V., tulltjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; Nystedt, B. O., pastor primarius och domprost, ordf.; Ågren, Å. V., reklamtecknare, kyrkofullm.; Öberg, O. M., expedit.

Suppleanter: Karlsson, F. A., målare, kyrkofullm.; Lindkvist, f. Ekblad, Märta K., fru; Ljungberg, f. Pettersson, Ingrid M. E., fru, kyrkofullm.; Lorang, C. O., tapetserarmästare; Löfberg, A. T., direktör; Moberg, f. Andersson, Gertrud M., fru; Oldberg, Greta, tjänsteman; Thesén, O. R. S., expeditionsvakt.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Tunberg, L. W. T., tf. förste kanslisekreterare; t. 10 70 71 (tjänstetel.), 30 98 62 (bostaden).

Katarina församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Högbergsgatan 15, Sö.

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Grönblad, Ester E., prakt. läkare, kyrkofullm.; Ringström, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; Sandberg, G. H. M., tulltjänsteman, kyrkofullm.; Schaerling, R. Elsa M., kontorschef, kyrkofullm.; Svensson, A. R., kontorist, kyrkofullm.; Söderström, K. H., assistent, kyrkofullm.; Valdén, f. Karlson, Gerda S., fru; Westberg, E. G., gravör, kyrkofullm., vice ordf.; Zetterberg, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru, kyrkofullm.

Suppleanter: Borglund, E. A. S., målare, kyrkofullm.; Elmblad, M. A., juvelerare, kyrkofullm.; Hellsten, N. E., major, kyrkofullm.; Jonsson, F. W. K., förman; Olsson, K. H., vaktmästare; Pettersson, R. F., speditör; Ribbing, D., arkitekt; Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent, kyrkofullm.; Stål, C. Å. G., tjänsteman; Tideblad, f. Dahl, Alice H. E., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; träffas å exp. i skolan Svartmangatan 20, C., onsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och fredagar 13—13,30, t. 21 42 70; å exp. i skolan Tjärhovsgatan 15, Sö., i regel måndagar, tisdagar, fredagar och lördagar 7,45—8,30 samt torsdagar 14,30—15, t. 41 35 05.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Gustafson, C. G. (Svartmangatan 20—22).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. L. (Tjärhovsgatan 15—17).

Ett kontorsbiträde (1,200 kr.).

Katarina södra överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 35 undervisningsavdelningar med tillsammans 918 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofiegatan 2.

Katarina församlings skolråd.

Se under Storkyrkans och Katarina norra överlärardistrikt.

Överlärare.

Vakant, *tf. Stålfelt*, N. A.; träffas å exp. i skolan Sofiagatan 2, *Sö.*, i regel måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 7,45—8,30, fredagar och lördagar 7,45—8 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Franzén, B.

Ett kontorsbiträde (1,110 kr.).

Eriksdals överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 41 undervisningsavdelningar med 1,039 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58.

Katarina församlings skoloråd.

Se under Storkyrkans och Katarina norra överlärardistrikt.

Överlärare.

Regfors, K. A.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 58, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 40 23 17.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Smedberg, G. O. E.

Ett kontorsbiträde (1,200 kr.).

Sofia överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,178 skolbarn. Skolan är belägen Skånegatan 117.

Sofia församlings skoloråd

(för åren 1944—1947).

Borgmästargatan 11, *Sö.*

Björnell, f. Lindström, O. M. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Carlquist**, A. T., stadsmättningsman; **Johansson**, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; **Jonsson**, G. A. H., ombudsman, kyrkofullm.; **Rosell**, S. H., banktjänsteman, kyrkofullm., kassör; **Stjernström**, G. V., frisörmästare, kyrkofullm., ordf.; **Wedberg**, P. F. L., bageriarbetare, kyrkofullm.; **Werner**, A. E., bryggeriarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. i skolan Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 43 13 38.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, T.

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Maria överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,406 skolbarn, fördelade på skolan Ringvägen 23¹⁾ och de båda skolorna Timmermansgatan 28.

Maria Magdalena församlings skoloråd

(för åren 1944—1947).

S:t Paulsgatan 10, *Sö.*

Anderberg, G. H. A., tjänstesekreterare, kyrkofullm., ordf.; **Asplund**, f. Nilsson, Alma E., fru, kyrkofullm.; **Johanson**, K. R., skräddarmästare; **Lamrin**, f. Stenberg, Gunhild V., fru, kyrkofullm.; **Nilsson**, f. Larsson, Elin M., fru, kyrkofullm.; **Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna; **Rydén**, O. B., f. d. överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Steiner**, O. E., seminarie-lärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., e. o. stadsadvokat; t. 41 25 54 eller »hamnstyrelsen».

Överlärare.

Wikberg, S.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 23, *Sö.*, i regel alla läsdagar utom onsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 43 02 10; å exp. i skolan Timmermansgatan 28, *Sö.*, onsdagar 8,45—9,30, t. 41 35 06.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hellman, O. Hj. (skolan vid Ringvägen).

Ett skrivbiträde (990 kr.).

Högalids överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,160 skolbarn. Skolan är belägen Folkskolegatan 11—13.

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall skolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

Högalids församlings skolråd
(för åren 1944—1947).

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sv.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., kyrkofullm.; Enander, A. J. M., redaktör, kyrkofullm.; Fondberg, A. T., avdelningschef; Hedén, W. I., kamrerare, kyrkofullm.; Hörnfeldt, N. A., målare, kyrkofullm.; Ingerholm, P. A., banktjänsteman; Larsson, J. L., e. o. inspektör, kyrkofullm., vice ordf.; Lundqvist, f. J. Larsson, Mary, fru, kyrkofullm.; Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Collin, J. E., ombudsman; Eriksson, f. Norgren, Josefina K., fru; Eriksson, f. Skoglund, V. Hildegard, fru; Friberg, A. M. Eleonora, folkskollärarinna, kyrkofullm.; Skoglund, J. H., kamrerare; Wallenbeck, Annie V. E., föreståndarinna, kyrkofullm.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.; t. 40 36 02 eller folkskoleledningen.

Överlärare.

Holmgren, Greta E.; träffas å exp. i skolan Folkskolegatan 11—13, Sv., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 40 45 70.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hagander, F. S. F.

Ett kontorsbiträde (990 kr.),

Enskede överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 67 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,867 skolbarn, fördelade på Enskede skola, Stockholmsvägen 30, och Enskedefältets skola, Ålandsvägen 13.

Enskede församlings skolråd
(för åren 1944—1947).

Eklund, S., folkskollärare, vice ordf.; Engström, J. A. E., revisor, kyrkofullm.; Eriksson, E. G. F., stereotypör, kassaförvaltare; Haglund, K. S., boktryckare; Horn, Stina U. M., föreståndarinna, kyrkofullm.; Kumlin, H. V., spårvägsman, ordf.; Lidén, E. O. A., spårvägsman; Månsson, F. Hjorth, Hanna K., fru, kyrkofullm.; Nilsson, F., murare, kyrkofullm.; Thaning, H. J., direktör, kyrkofullm., kassakontrollant.

Suppleanter: Brodd, f. Lidén, Anna S., fru, kyrkofullm.; Franzon, C. A., hälsovårdstillsyningsman; Hanson, A. W., varvsingenjör; Jo-

hansson, f. Wickman, Hanna S., fru; Larsson, f. Andersson, Greta V., fru, kyrkofullm.; Mörk, f. Thulén, Astrid A. L., fru; Nilsson, J. G., kommunalarbetare, kyrkofullm.; Nyström, O. E., byggmästare, kyrkofullm.; Wallström, Inez M., e. o. kurator, kyrkofullm.; Wiklander, N. A., poliskommissarie.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., notarie i kammarrätten; t. 11 61 82 (tjänstetel.), 49 09 23 (bostaden).

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i skolan Stockholmsvägen 30 alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom tisdagar 14—14,30, t. 49 10 62; å exp. i skolan Ålandsvägen 13 måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 72.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Forslin, E. V. (Enskedefältets skola).

Ett kontorsbiträde (2,400 kr.).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,717 skolbarn, fördelade på Hammarby skola, Finn Malmgrens Väg 9, Skarpnäcks skola, Kärrtorpsvägen, Enskede gamla skola, Nynäsvägen, Gubbängens skola samt Södertörns skola, Farstavägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Enskede överlärardistrikt.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i skolan Finn Malmgrens Väg 9, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt onsdagar och lördagar 7,45—8,30, t. 49 94 80; å exp. i skolan Kärrtorpsvägen tisdagar 13,30—14 samt fredagar 7,45—8,30, t. 49 20 45.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Lindeborg, E. L. (Skarpnäcks skola).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Bjellkestedt, E. R. (Hammarby skola).

Ett första kontorsbiträde (3,744 kr.).

FD

Älvsjö överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 30 undervisningsavdelningar med tillsammans 669 skolbarn, fördelade på Örby skola, Huddingevägen 425, Solberga skola samt Långbrodals skola, Sländvägen 1.

Brännkyrka församlings skolråd (för åren 1944—1947).

Andersson, Paul, överlärare, kassaförvaltare;
Asplund, E. P., byggnadstimmerman; **Collin**, I. M. (Ingermaja), fröken, kyrkofullm., kassakontrollant; **Eriksson**, K. V., byggnads-snickare, kyrkofullm.; **Holmberg**, V., järnvägs-tjänsteman; **Jonsson**, J. A. W., slöjdllärare; **Johansson**, K. D., föreståndare, kyrkofullm.; **Rundqvist**, A. B., handlande, vice ordf.; **Wärnberg**, S. T., målare, kyrkofullm., ordf.; **Ölander**, A. F., inspektör, kyrkofullm.

Suppleanter: **Estmark**, f. Andersson, Dagny T. I., fru; **Johansson**, E. I., snickare; **Malmsten**, G. A., snickare; **Mårtensson**, f. Karlsson, Linnéa, fru; **Nilsson**, f. Ehrling, Betty J., fru; **Nilsson**, C. J. E., lagerarbetare; **Persson**, f. Engman, S. Majken, fru, kyrkofullm.; **Sandberg**, T. G. S. B., polisman, kyrkofullm.; **Särndahl**, O. S., föreståndare; **Österberg**, A. S., brädgårds-arbetare.

Sekreterare.

Flygare, B. O., kontrollör; t. 47 27 22 eller järnvägen 570.

Överlärare.

Lundgren, P. I., *tf.*; träffas å exp. i skolan Hud-dingevägen 425 tisdagar och fredagar 7,45—8,30, torsdagar 13,30—14, t. 47 00 25; å exp. i skolan Sländvägen 1 tisdagar 13,30—14, onsdagar 7,45—8, t. 47 15 56.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Bergström, H. S. (Örby skola); **Bergström**, C. M. (Långbrodals skola).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 50 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,387 skolbarn, fördelade på Midsommarkransens skola, Södertäljevägen, Årsta skola samt skolan Bäck-vägen 80—82.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommar-kransens skola vid Södertäljevägen alla läs-

dagar 7,45—8 och torsdagar 13—13,30, t. 45 14 01; å exp. i Årsta skola vid Sockenvägen onsdagar 10—10,30, t. 45 01 51; å exp. i skolan vid Bäckvägen 80—82 måndagar 12,35—13, t. 45 47 40.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Öberg, E. E.

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 62 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,603 skolbarn, fördelade på Blommensbergs skola, Blommensbergsvägen, samt Mälarhöjdens skola, Lugntorpsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i skolan vid Blommensbergsvägen i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—14, t. 45 20 65; å exp. i skolan Lugntorpsvägen 2, torsdagar 13—14, t. 46 00 29.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Persson, K. E. (Mälarhöjdens skola).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Reutlert, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Alviks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,421 skolbarn. Skolan är belägen Tranebergsvägen 73.

Bromma församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Andersson, f. Peterson, Ebba L., fru, kyrkofullm.; **Blom**, S. D., byrådirektör, kyrkofullm., ordf.; **Christensen**, f. Gillberg, Signe C., fil. kand.; **Hedvall**, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Karlöf**, E. A., sekreterare; **Lundberg**, Johannes, rektor, kyrkofullm.; **Malmström**, H. J. W., verkst. direktör, kyrkofullm.; **Sandvall**, F. G., elektroingenjör, kyrkofullm.; **Tjus**, G. G. R., redaktör, kyrkofullm.

Suppleanter: **Borgström**, J. V. A., målarmästare; **Elfverson**, A. L., fil. kand.; **Henning**, K. S., rektor; **Jacobsson**, P. J., läroverksadjunkt; **Linder**, Sigrid J., lärarinna; **Sjöstrand**, G. E., typograf; **Svensjö**, f. Olsson, Milda I. M., folkskollärarinna.

Sekreterare.

Ljungdahl, L. O., fastighetssekreterare; t. 53 53 87.

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i skolan Tranebergsvägen 73 i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Johansson, J. A.

Ett kontorsbiträde (1,110 kr.).

Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 51 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,313 skolbarn, fördelade på Ängby skola, Vultejusvägen 20, Åkeshovs skola, Bergslagsvägen, och Bällstalunds skola, Bällstavägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Olsson, Ruth E., träffas å exp. i skolan Vultejusvägen 20 i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14,15, t. 37 00 51; å exp. i skolan vid Bällstavägen tisdagar 13—14, t. 28 30 22.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Vakant (Bällstalunds skola); Åström, P. T. (Ängby skola).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1944 inalles 64 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,761 skolbarn, fördelade på Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80, Smedslättens skola, Drömstigen 32, Olovsunds skola, Olovsundsvägen, och Höglandsskolan, Höglandstorget.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Gustafson, E. G. K.; träffas å exp. i skolan Nyängsvägen 72—80, i regel tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.) samt i skolan Olovsundsvägen tisdagar 13,30—14, lördagar 7,45—8,30, t. 25 37 80 (exp.), 25 76 15 (vaktm.).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Nilsson, P. I. (Olovsunds skola); Pettersson, S. O. (Ålstens skola).

Ett kontorsbiträde (990 kr.).

Kommunala mellanskolorna.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan den 2 juni 1933 för kommunala mellanskolor be- myndigade att upprätta kommunala mellanskolor. Kommunal mellanskola har till ändamål att bereda lärjungar, som genomgått folkskola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig lärokurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellanskolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en särskild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt fem ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestämmelser. Kassarörelse och bokföring handhavas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom tillsynslärarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾ För lärjungarnas sundhetsvård förordnas av skolstyrelsen minst en manlig och minst en kvinnlig skolläkare, vilkas åligganden närmare angivas i skolornas reglemente.

De kommunala mellanskolorna omfatta vårterminen 1944 inalles 44 avdelningar, varav 23 avdelningar i norra skolan och 21 avdelningar i södra skolan med tillsammans 1,266 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning, se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1944 års ingång vid

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

FD
Msk

norra skolan 6,676 band och vid södra skolan 6,468 band.

Författningar. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m. t. 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 17), med ändr., K. stadgan 2 juni 1933, för kommunala mellanskolor, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 793 och Svf 1943: nr 615). K. kung. 2 juni 1933 ang. timplan för de kommunala mellanskolorna. K. brev 5 maj 1939 till skolöverstyrelsen ang. anordnande vid vissa skolor av försök med engelska som begynnelsespråk. Avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna 30 juni 1943. Tjänste- och familjepensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna. K. kung. 5 nov. 1943 med föreskrifter rör. tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementena för de högre kommunala skolorna m. m. K. kung. 30 juni 1943 med tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 med särskilda bestämmelser i fråga om övergången till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och timlärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. avlöning till vissa lärare vid de högre kommunala skolorna under tjänstledighet för deltagande i hemvärnsövningar eller hemvärnskurser. K. kung. 30 juni 1943 ang. tillämpning i vissa fall av tjänste- och familjepensionsreglementena för de högre kommunala skolorna å lärare avgångna med rätt till pension enligt tjänstepensionsreglementet för lärare vid högre kommunala skolor. K. m. t. avlöningsreglemente 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1022; Svf 1941: nr 458). K. kung. 11 nov. 1938 med vissa bestämmelser i anledning av ny lönereglering fr. o. m. 1 jan. 1939 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. K. kung. 12 maj 1939 med tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. K. kung. 30 juni 1943 med provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1943/1944 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1943/1944 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrorättstillägg under budgetåret 1943/1944 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. Reglemente 31 dec. 1919 för statens pensionsanstalt, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlöningsreglementet och övriga ovannämnda statliga löneförfattningar. Båda rektorstjänsterna tillhöra grupp I i avlö-

ningsreglementet. Det fasta arvodet till tillsynslärarinnorna utgår vid norra skolan med 148 kr. och vid södra skolan med 140 kr. Vissa från år 1938 kvarstående lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner från skolområdet, uppbära personlig lönefyllnad och personlig pensionsfyllnad med erforderliga belopp.

Styrelse

(utsedd för åren 1944 och 1945).

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Hedström**, f. Nilsson, Birgit C., redaktör; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Robach**, E. C., f. d. ekonomidirektör, vice ordf. och kassa-förvaltare; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor; **Söderblom**, f. Hansson, Anna Lisa, fil. kand.

Suppleanter: **Jacobson**, C. G. E., lektor; **Lund**, B. A., komminister, stadsfullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., e. o. barnavårdsman.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 309).

Inspektör.

Sandwall, F. V., f. d. lektor.

Norra kommunala mellanskolan.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1944 23 avdelningar (därav 21 blandade och 2 flickavdelningar), av vilka 19 äro förlagda till skolbyggnaden, Drottningholmsvägen 28, och 4 till Olofslunds skola. Antalet lärjungar utgör inalles 668.

Rektor.

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Fridhemsgatan 17, K., t. 50 40 79, under terminerna varje lördag 9—9.30.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärarinna.

Carlsson, Elsa A.

Läkare.

Ottander, C. O. C. (för gossar); t. 50 28 05.
Allewin, Sofia Ch. (för flickor); t. 32 07 70.
Lundberg, V. L. (för ögonundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Frisk, A. R.

Södra kommunala mellanskolan.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1944 21 avdelningar (därav 17 blandade och 4 flickavdelningar), av vilka 17 äro förlagda till skolbyggnaden, Hornsgatan 93, och 4 till Enske skola. Antalet lärjungar utgör inalles 598.

Rektor.

Mogren, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, Sv., t. 40 47 73, under terminerna alla läsdagar 12,30—13.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärare.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Läkare.

Pettersson, H. T. (för gossar); t. 42 09 20.

Allewin, Sofia Ch. (för flickor); t. 32 07 70.

Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Persson, J. A.

Praktiska mellanskolorna.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 7 juni 1934 för högre folkskolor, äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 augusti 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. Skolöver-

styrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen avlägga eleverna vid skolan praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoledirektionen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935. Kassarörelse och bokföring handhavas tills vidare enligt särskilt avtal av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolorna förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid handelsmellanskolan förordna en lärarinna som tillsynslärare, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1944 inalles 67 med tillsammans 1,825 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid praktiska mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1944 års ingång vid handelsmellanskolan 7,834 band, vid tekniska mellanskolan 4,931 band och vid hushållstekniska mellanskolan 6,680 band.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:ts 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 25). K. stadga 7 juni 1934 för högre folkskolor, med ändr. Avlösningsreglemente 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Svf 1943: nr 509) jämte tilläggsbestämmelser och särskilda bestämmelser samma dag (Svf 1943: nr 524 och 525). K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och timlärare vid de högre kommunala skolorna (Svf 1943: nr 526). K. kung. 30 juni 1943 med provisoriska avlösningsbestämmelser under budgetåret 1943/1944 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna (Svf 1943: nr 613). K. kung. 30 juni 1943 ang. provisorisk avlösningsförstärkning och provisoriskt dyrtorstillägg under budgetåret 1943/1944 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1943/1944 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. Tjänste- och familjepensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Svf 1943: nr 510 och 511). K. kung.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i de av resp. skolor årligen utgivna katalogerna.

FD
Msk

5 nov. 1943 med föreskrifter rörande tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre folkskolorna m. m. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Reglemente 31 dec. 1919 för statens pensionsanstalt, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg ått f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlöningsreglementet och övriga ovannämnda statliga författningar. Rektorstjänsten vid handelsmellanskolan tillhör grupp I i avlöningsreglementet, rektorstjänsterna vid tekniska och hushållstekniska mellanskolorna grupp II. Arvodet till tillsynslärarinnan vid handelsmellanskolan utgår med 180 kr. Kommunala arvoden utan rörligt tillägg utgå till bitr. rektorn vid Grevesmühl-ska avdelningen av handelsmellanskolan och till tillsynslärarna vid tekniska och hushållstekniska mellanskolorna. Från år 1938 kvarstående ordinarie lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner, uppbära personlig pensionsfyllnad med erforderligt belopp.

Handelsmellanskolan.

Handelsmellanskolan omfattar 28 avdelningar, av vilka 16 äro förlagda till Klara skola och 12 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 752.

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Hjalmarsen, J. H.**, direktör; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Nyberg, J.**, lektor vid Stockholms handelsgymnasium, vice ordf.; **Wallin, H. E.**, kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, försäkringsdirektör; **Karlsson, Hans G. B.**, tjänsteman.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 309).

Inspektör.

Matz, K. S., kommerseråd.

Rektor.

Henning, K. S.; träffas under terminerna å rektors-expeditionen, Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., t. 11 84 20, säkrast måndagar, torsdagar

och fredagar 10,15—10,45 samt å rektors-expeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säkrast tisdagar och onsdagar 10,15—10,45.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Läkare.

Wide, P. Hj. E. (för gossar); t. 32 22 55.
Berg, Henny M. (för flickor); t. 41 28 27.

Tekniska mellanskolan.

Den tekniska mellanskolan omfattar 21 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts skola och 9 till Maria skola; antalet elever utgör tillsammans 616.

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Berthelius, F.**, överingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare; **Hansson, A. B. N.**, tf. e. o. assistent; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Svensson, G. A.**, byggmästare.

Suppleanter: **Engström, W. S. L.**, ingenjör; **Lindström, M. S.**, ingenjör, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 309).

Inspektör.

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör.

Rektor.

Lönholm, J. M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 50 40 77 (bostaden 25 57 39).

Hushållstekniska mellanskolan.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 18 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda till Västmannagatan 19 och 5 till Ringvägen 66; antalet elever utgör tillsammans 457.

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Enström, Ellen F.**, skolköksinspektris, kassaförvaltare; **Heden, f. Cederlund, Eva H. M.**, f. d. folkskollärarinna; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Ramstedt, Eva J. A.**, lektor, vice ordf.

Suppleanter: Andreen, E. Andrea, prakt. läkare; Kjederqvist, Anna H. M., rektor.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 309).

Inspektör.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., ordf. i Sveriges husmodersföreningars riksförbund.

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,30—12 samt å expeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30, fredagar 11,30—12. Expeditionen, Västmannagatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Läkare.

Allewin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

Kommunala flickskolorna.

Kommunerna äro jämlikt stadgan den 24 september 1928 för kommunala flickskolor benämndagade att upprätta kommunala flickskolor. Sådän skola har till ändamål att, utöver omfånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinnliga lärjungar, som genomgått lägst fjärde klassen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till inhämtande av ett högre mått av allmän medborgerlig bildning med hänsyn till den kvinnliga ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lärjungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig lärokurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en praktisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Kommunal flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Före-

komma terminsavgifter, så får högre belopp ej bestämmas för lärjunge, som icke tillhör skolområdet, än som i motsvarande fall skulle påförts lärjunge från skolans eget område. Frågor om nedsättning av eller befrielse från terminsavgift avgöras av en terminsavgiftsnämnd, bestående av inspektör, rektor och en av den anslagsbeviljande korporationen utsedd ledamot jämte en inom skolans kollegium av detta vald suppleant för inspektör.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångsbetyg från högsta klassen, och som, utom vad beträffar inträde å gymnasium, väsentligen överensstämmer med realexamens kompetenser, har därför ingen författningsenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot svarande behörighet är efter särskilda beslut av k. m:t förenad med godkänt avgångsbetyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm—Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasastadens, Norrmalms och Östermalms kommunala flickskolor — upprättades, enligt beslut av k. m:t den 9 juni 1939, den 1 juli samma år genom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare här om kommunalkalendern för år 1940).

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensam styrelse men var sin rektor liksom och i förekommande fall tillsynslärarna. Styrelsen består av fem ledamöter, som jämte två suppleanter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige eller, om stadsfullmäktige så besluta, av folkskoledirektionen, samt av en bland skolornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rektor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyldig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörelse och bokföring, upprättande av avlöningslistor och statsbidragsrekvisitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och fördragning av ekonomiska ärenden handhas enligt avtal mellan folkskoledirektionen och styrelsen av folkskoledirektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektör och, på skolstyrelsens förslag, som rektor en bland de tjänstgörande lärarna. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen förordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Skolläkare utses i erforderligt antal av styrelsen.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärjungedistrikt för de särskilda skolorna. Sådän uppdelning har hittills ej vidtagits.

FD
Msk
Fsk

FD
Fsk

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Normalm.

De kommunala flickskolorna omfatta vårterminen 1944 inalles 130 avdelningar med 3,991 lärjungar. Fr. o. m. höstterminen 1941 upprättas begynnelseklasser av 6-årig linje endast vid skolorna å Södermalm och Normalm såsom fristående; övergångsvis kvarstå tills vidare grupper av förenad linje i högre klasser vid alla skolor utom den i Bromma. Beträffande de olika skolavdelningarnas lokala förläggningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skolbibliotek. Dessa omfattade den 31 december 1943 tillsammans 61,602 band.

Författningar. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 26 juni 1939, med ändr. (Kf 1939: nr 27). K. stadga 24 sept. 1928 för kommunala flickskolor, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 621; SvF 1941: nr 501). K. m:ts avlöningsreglemente 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1022; SvF 1941: nr 458). K. kung. 12 maj 1939 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. Avlöningsreglemente 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (SvF 1943: nr 509). K. kung. 30 juni 1943 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 med särskilda bestämmelser i fråga om övergången till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och timlärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 med provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1943/1944 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1943 ang. provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrtortstillägg under budgetåret 1943/1944 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. Kristillägg enligt särskilda författningar i varje kvartal. K. kung. 28 juni 1941 ang. utbildning i värtjänst vid vissa läroanstalter. Tjänste- och pensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna. K. kung. 5 nov. 1943 med föreskrifter rörande tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre folkskolorna m. m. K. kung. 9 dec. 1938 ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med

ändr. K. kung. 30 juni 1943 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1943/1944 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 april 1942 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa lärarinnor vid kommunala flickskolor. K. kung. 15 juni 1935 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningslärarinnor vid kommunala flickskolor, med ändr. K. kung. 17 maj 1935 om tillägg till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa. Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör. undervisningsplan för skolorna, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlöningsreglementet och övriga ovannämnda statliga författningar samt enligt tillägget till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa (författningar; se ovan). Rektorstjänsten vid skolan å Södermalm tillhör grupp I i avlöningsreglementet, rektorstjänsterna vid de fem övriga skolorna grupp II. De ställföreträdande rektorerna uppbära kommunalt arvode med 1,140 kr. för kalenderår jämte rörligt tillägg enligt grunderna för 1937 års kommunala lönerreglering. Till tillsynslärarinnan vid skolan i Vasastaden utgår kommunalt arvode med 150 kr. för kalenderår utan rörligt tillägg.

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör, stadsfullm.; **Beijer**, f. Janson, G. L. M. (Gunda), fru, stadsfullm.; **Ewerlöf**, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru, stadsfullm.; **Grimlund**, H. V. A., rektor, vice ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Tengnér**, f. Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna).

Suppleanter: **Ekblad**, K. E. V., extra förste kammarskrivare; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor (representant för rektorerna); **Söderberg**, Gertie, rektor vid stadens hushållstekniska mellanskola.

Sekreterare (1,800 kr.).

Öije, E. J. V., rektor vid norra kommunala mellanskola; träffas å styrelsens expedition, Fridhemsgratan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier endast tisdagar).

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 309).

Södermalms kommunala flickskola.

Södermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Södermalms högre läroanstalt för flickor utom dess gymnasium, Lychouska skolan

¹⁾ Fullständiga uppgifter ang. lärarpersonalen m. m. återfinnas i en av skolorna årligen utgiven katalog.

och Anna Schuldheis' skola. Skolan är organiserad med fristående 7- och 6-åriga linjer och omfattar vårterminen 1944 35 klassavdelningar, av vilka 22 äro förlagda till skolfastigheten, Timmermansgatan 21, och 13 till lokaler i Sofia skola, Skånegatan 117. Antalet lärjungar är inalles 1,081.

Inspektor.

Zetterquist, M. F., kyrkoherde.

Rektor.

Tengnér, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors-expeditionen, Timmermansgatan 21, Sö.; t. 40 65 29, under lästerminerna varje läsdag utom lördagar 12,15—13.

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Ställföreträdande rektor (1,140 kr.).

Avdelningen Skånegatan 117, Sö.: Boström, Eva M.; t. 41 41 18.

Läkare.

Pettersson, H. T.; t. 42 09 20.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru.

Suppleant för inspektor: Boström, Eva M. ställföreträdande rektor.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Ahlm, E. G.; t. 42 06 63.

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med 7-årig linje och omfattar vårterminen 1944 16 avdelningar, förlagda till fastigheten Älviksvägen 97, Äppelviken. Antalet lärjungar är 507.

Inspektor.

Koch, C. O., lektor.

Rektor.

Moll, Sonja A. M.; träffas å rektors-expeditionen, Älviksvägen 97, Äppelviken; t. 25 19 62, under lästerminerna varje läsdag utom torsdagar 10—10,30.

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Läkare.

Appelberg Ulfsparre, Elsa I.; t. 50 88 80.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Malmer, f. Rosenberg, Selma Ch., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Jacobsson, P. A. H.; t. 25 19 62 (ankn.).

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Kungsholms elementarskola för flickor. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1944 17 avdelningar, förlagda till skolfastigheten vid Västerbroplan vid Rålambshov. Antalet lärjungar är 541.

Inspektor.

Göransson, Hardy P., överdirektör, stadsfullm.

Rektor.

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas å rektorsexpeditionen, Rålambshovsskolan, K.; t. 50 09 52, under lästerminerna varje läsdag utom lördagar 13—13,30.

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Hansson, A. B. N., tf. e. o. assistent.

Suppleant för inspektor: Danielsson, Gerda A. V., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Nilsson, N. G. V.; t. 50 09 52 (ankn.).

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Wallinska skolan, Ählinska skolan samt Vasa högre flickskola. Kommunala flickskolan är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1944 21 avdelningar, vilka äro förlagda till förhyrda lokaler, nämligen 15 i Dalagatan 18, och 6 i Hälsingegatan 2. Antalet lärjungar är 661.

Inspektor.

Brulin, J. O. H., f. d. arkivråd.

FD
Fsk

Rektor.

Heimbürger, Karin; träffas å rektorsexpeditionen, Dalagatan 18, Va.; t. 32 48 18, under läs-terminerna varje läsdag utom lördagar 10,30—11.

Tillsynslärarinna.

Avdelningen Hålsingegatan 2, Va., Elliott, f. Gustafsson, M. E. A. (Lisa); t. 30 09 02.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,700 kr.).

Läkare.

Dahlqvist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Hedström, f. Nilsson, Birgit C., redaktör.

Suppleant för inspektor: Elliott, f. Gustafsson, M. E. A. (Lisa).

Extra vaktmästare (2,940 kr.).

Gustafsson, f. Karlsson, Edit K.; t. 32 48 18.

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Ateneums för flickor elementarskoleavdelning, Brummerska skolan och Anna-skolan-Detthowska skolan. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje — i vissa klasser dock fristående linjer — samt med teoretisk och praktisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen 1944 21 avdelningar, av vilka 14 äro förlagda i fastigheten, Johannesgatan 18, och 7 till förhyrda lokaler, Eriksbergsgatan 10, med ett sammanlagt lärjungeantal av 589, varav 14 å 2 avdelningar av praktisk linje, förlagda till Johannesgatan 18.

Inspektor.

Hamberg, Astrid, f. d. rektor.

Rektor.

Ramstedt, Agnes H.; träffas å rektorsexpeditionen, Johannesgatan 18, C.; t. 10 36 90, under läs-terminerna varje läsdag utom lördagar 12,15—13.

Ställföreträdande rektor

(1,140 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, Ö.: Edelstam, Ester G.; t. 11 55 35.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,700 kr.).

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Edelstam, Ester G.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Hillerudh, E. G. E.; t. 20 60 27.

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vilket kvarstår som självständigt skolföretag. Den är organiserad med 7-årig linje samt med teoretisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen 1944 20 avdelningar, samtliga i den till kommunen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38—40. Lärjungeantalet är 612.

Inspektor.

Stiernstedt, S. E. W. G., frih., verkst. direktör.

Rektor.

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen, Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under läs-terminerna varje läsdag utom lördagar 15—15,30.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Wijkander, H. M. (Maja), lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Forss, E. G.; t. 61 44 84.

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

(Katarina västra skola.)

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33 (expeditionen).

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn, även kallad Katarina västra skola, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Vid sinnesslöskolan meddelas vår-

terminen 1944 undervisning åt 126 barn, fördelade på elva avdelningar, förlagda till skolutomhuset Katarina Västra Kyrkogata 10. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna).

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskolektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter, med ändr.

Styrelse.

Folkskolektionen.

*Tf. föreståndarinna, tillika ord.
lärarinna* (tilläggsavlönning 1,440 kr.).

Bergwall, f. Lindström, Elsa M.; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 278).

Ramer, K. T.

*E. o. vaktmästare, tillika värmed-
ningsskötare* (IX).

Malmberg, F. B.

Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärings- och yrkesskolstyrelsen.

Polhemsgatan 35—39, K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas nybyggnad, Polhemsgatan 35—39, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 november 1917 att uppdraga ledningen av stadens yrkesskolor åt en fristående yrkesskolenämnd. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 ombildades denna till *Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse*.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 4 november 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärings- och yrkesskolstyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskolundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärings- och yrkesskolstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige och den åttonde utses av lärings- och yrkesskolstyrelsen bland rektorer på sätt i skolornas reglemente bestämmes. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärings- och yrkesskolorna skall under lärings- och yrkesskolstyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom resp. skolas rektor, den rektor, som är ledamot av lärings- och yrkesskolstyrelsen, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärings- och yrkesskolstyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Nämn-

den för beredskapskurserna för verkstadsindustrin består av två representanter, utsedda av lärings- och yrkesskolstyrelsen, en representant för arbetsgivarna, utsedd av Sveriges verkstadsförening, en representant för arbetarna, utsedd av Svenska metallindustriarbetareförbundet samt en representant, utsedd av Stockholms stads arbetslöshetskommitté och en utsedd av Stockholms stads arbetsförmedling. Dessa nämnder äga att, enligt de föreskrifter lärings- och yrkesskolstyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnanden för handelsgruppens skolor och kurser (se sid. 344) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärings- och yrkesskolstyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärings- och yrkesskolstyrelsen valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärings- och yrkesskolstyrelsens och resp. skolenämnders inseeende av fyra av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, därav en för skolorna för hantverk och industri, utom skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare och hattmodister, en rektor för skolorna för klänningssömmerskor samt husligt arbetes sömnadskurser, damskräddare och hattmodister, en för skolorna för husligt arbete och en för skolorna för handel. Den förstnämnde är dessutom av lärings- och yrkesskolstyrelsen utsedd till direktör.

Uppsett över lärings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928, med ändr. 27 nov. 1942. K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse (Kf 1940: nr 73). K. m:ts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen, med ändr. K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, med ändr.

Styrelsens ledamöter.**Ordförande**

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Bäckman, O. H., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

***Andersson**, G. K. K., direktör (utsedd av lärlings- och yrkesskolstyrelsen).

***Carlberg**, B. C., civilingenjör, stadsfullm.

Eriksson, Arthur W., montör, stadsfullm.

Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman, stadsfullm.

***Johansson**, f. Myhrström, Elin M. K., sättrinna, stadsfullm.

***Karlsson**, Hans G. B., tjänsteman.

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm.

Sekreterare (3,120 kr.).

Robach, E. C., f. d. ekonomidirektör; Brunkebergstorg 13, C.; t. »folkskoledirektionen»; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E., ordf.; **Carlberg**, B. C.; **Åstrand**, N. samt (vid ärenden ang. kvinnliga befattningar); **Johansson**, f. Myhrström, Elin M. K.

Delegerade för inköps- och statfrågor.

Larsson, Oscar E., ordf.; **Carlberg**, B. C.; **Åstrand**, N.

Delegerade för prövning av ansökningar till statsstipendier.

Andersson, G. K. K.; **Eriksson**, Arthur W.; **Göransson**, f. Rylander, Inez O.; **Karlsson**, Hans G. B.; **Kjederqvist**, Anna H. M.; **Schött**, P. A. R.

Delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

Larsson, Oscar E., ordf.; **Andersson**, G. K. K.; **Carlberg**, B. C.; **Åstrand**, N.

Av arbetsgivare- och arbetareorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

För mekanikerskolan: **Styrman**, G. A., direktör, stadsfullm.; **Norberg**, S. A., mekaniker.

För elektrikerskolan: **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör.

För smedskolan: **Grönberg**, B. G., smidesmästare; **Larsson**, J. E. V., smidesarbetare.

För svetsarskolan: **Ingelman**, G. M. R., civilingenjör; **Strand**, L. P., svetsare.

För värme- och sanitetsmontörer: **Elvin**, N. H. S., ingenjör; **Wasén**, H., ombudsman.

För målarskolan: **Gustavson**, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.; **Andersson**, S. O., ombudsman.

För bilmekanikerskolan: **Ahlrot**, E. G., civilingenjör; **Reberg**, A. E., ombudsman.

För bleck- och plåtslagarskolan: **Andersson**, K. M., ombudsman; **Hessler**, I. N., ombudsman,

Delegerade för prövning av ansökningar från elever vid handelsskolorna om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter.

Eriksson, Arthur W.; **Karlsson**, Hans G. B.; **Schött**, P. A. R.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärlings- och yrkesskolstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman.

Lundell, G. B., fabrikör.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Ström, J. R., fabrikör.

Central förvaltning.**Styrelsens expedition.**

Polhemsgatan 35—39, K.; postgirokontonr 3031; t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Direktör (C).

Andersson, G. K. K.; Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagnings-tid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Direktörsassistent, tillika inspektör (23).

Hedfors, E. G.

Lys

Kamrerare (1 kl.) (21).

Gustafson, J. A. T.; t. 50 23 49.

Förste kammarsskrivare (17).

Jäderlund, G. E.

Kammarsskrivare (15).

Hellman, G. A.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet
9,30—12 och 13—14,30.

Kontorsskrivare (9).

Lagerqvist, Greta.

Expeditionsvakt (6).

Hofberg, P. E.

Tre första kontorsbiträden (7), ett extra första kontorsbiträde (3,804 kr.), två kontorsbiträden (5), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett e. o. skivbiträde (IV), två e. o. telefonister (IV), en extra expeditivakt (2,340 kr.).

Lärlings- och yrkesskolorna.

Expedition: Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40. Beträffande de olika skolornas förläggning se nedan.

I anslutning till k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 november 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den med statsmedel understödda kommunala yrkesundervisningen i Stockholm tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, lärlingskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i dessa. Inträdesåldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i charkuteriskolan 17 år). Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år. Förutom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna även undervisning i teoretiska ämnen i en omfattning, motsvarande lärlingskolornas hela kunskapsområde. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete. — Verkstadsskolan för murare (se nedan) skiljer

sig från övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utsändas till byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Vid en del övriga verkstadsskolor, såsom t. v. för mekaniker, bilmekaniker, instrumentmakare, svetsare, bleck- och plåtslagare samt elektriker, förekommer i viss utsträckning s. k. växlingssystem, d. v. s. eleverna undervisas växelvis i regel under 3 månaders perioder å skolan och någon lämplig verkstad ute i staden.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har höstterminen 1937 inrättats en verkstadsskola för damskräddare (kappsömnad), omfattande 3 år och höstterminen 1938 2-åriga verkstadsskolor för svetsare och fotografer. Dessutom har styrelsen fr. o. m. höstterminen 1938 övertagit Stockholms enskilda hantverksskolas avdelning för skräddare. Fr. o. m. höstterminen 1939 beslöt lärlings- och yrkesskolstyrelsen att om lägga verkstadsskolan för kopparslagare till en verkstadsskola för värme- och sanitetsmontörer.

Lärlingskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkeskicklighet. Lärlingskolorna bestå av två skolformer, dels lärlingskolors yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3 kvällar, varje vecka under 2 års tid. Lärömnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkulation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesavdelningar vid lärlingskolorna finnas inrättade för mekaniker, möbelsnickare, elektriker, murare samt cement- och betongarbetare. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under 1 eller 2 terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro anordnade för handel, husligt arbete och fr. o. m. höstterminen 1937 även för mekaniker. Fr. o. m. höstterminen 1938 har styrelsen övertagit Frisörföreningens skolor för herr- och damfrisörer (resp. 4- och 3-åriga), vilka även pågå såsom lärlingskurser. Undervisningen vid frisörskolorna är förlagd dels till skolverkstäden och dels till frisörmästare ute i staden. Fr. o. m. vårterminen 1944 har inrättats en 5 månaders lärlingskurs med daglig undervisning för utbildning av konfektionssömmerskor. Inträdesfordringar är att ha fyllt 15

är samt att ha fullgjort sin skolplikt. Arbetet utföres till konfektionsfirmor i staden. Fr. o. m. den 8 maj 1940 inrättades beredskapskurser inom verkstadsindustrin av läringskurstyp. Därvid anordnades kurser för mekaniker, elektromekaniker, fimekaniker och smeder med 4 månaders daglig undervisning samt för gas- och elektriska svetsare med vardera 6 veckors daglig undervisning. År 1941 hava 4-månaderskurserna förlängts att omfatta 6 månaders och svetsningskurserna 8 veckor. År 1942 hava även inrättats 3 månaders beredskapskurser för kvinnliga mekaniker och 2 månaders sådana kurser för kvinnliga gassvetsare. Lärings-skolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärings-skolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärings-skolorna, må enligt yrkesskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läroämnen, dels och mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

Fr. o. m. år 1938 har dessutom inrättats en särskild hembiträdesskola, omfattande en lärotid av 23 veckor och med undervisning 47 timmar per vecka. Denna skola är avsedd för hembiträden, vilka fyllt 17 år och som inneha minst 2 års praktik i husligt arbete. Från år 1939 har inretts ett läringshem för denna skolas elever och kunna 18 flickor mottagas i detsamma.

Fr. o. m. år 1944 har inrättats en kurs för utbildning av manliga och kvinnliga tvättföreståndare. Utbildningstiden omfattar 8 månader vid kursen och 6 månaders praktiskt arbete vid större tvättanstalter. Undervisningen pågår omkring 8 timmar per dag. Inträdesfordringar är att ha fyllt 19 år samt att ha minst 6 månaders allsidig praktisk utbildning.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lærings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lærings- och yrkesskolstyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärings- och yrkesskolstyrelsen har i enligt med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen för Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lærings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas allmänna handelsavdelning (tre 1-åriga kurser, tillsammans utgörande en

fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen (omfattande 2 år) jämte korrespondentkursen (omfattande 1 år) samt s. k. förberedande korrespondentkurser om 17 och 34 veckor, dels yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen (omfattande en å två terminer), dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels och 1-åriga læringskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande biträden inom manufaktur- och speccerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstads-skolorna, är undervisningen 1-årig.

Vid ovannämnda skolor har lærings- och yrkesskolstyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar på näringslivets område.

En parallellavdelning av verkstads-skolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skol- och yrkes-hem för gossar å Skrubba (se sid. 288), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lærings-skolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Möjlighet förefinnes till nedsättning i och befrielse från avgifterna. Vid såväl lærings-skolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstads-skolorna erhålla eleverna flitpengar, vilka i regel utgå efter 3 månader med 2 kr. per vecka första året, 4 kr. per vecka andra året, 10 kr. per vecka tredje året och 20 kr. per vecka under fjärde året. Flitpengarna i växlingsklasserna bliva i regel avsevärt högre än de ovan nämnda och komma även att i viss mån variera för skilda yrken.

Under arbetsåret 1942/43 åtnjöto sammanlagt 9,548 personer undervisning vid stads verkstads-, lærings- och yrkesskolor.

Sedan den i Stockholm bildade samarbetskommittén för klädvård hemställt om anslag för klädvårdande verksamhet, beslöto stadsfullmäktige den 7 december 1942 att bevilja dylikt anslag för tiden intill den 1 juli 1943. Sedermera har stadsfullmäktige beviljat förnyade anslag för fortsättande av verksamheten. Ändamålet med verksamheten är att på bästa sätt tillvarata det textilmaterial, som finnes i landet. Åt lærings- och yrkesskolstyrelsen har uppdragits att hand-hava ledningen och organisationen av verksamheten. Den 10 december 1942 tog denna sin början i form av styngor.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken

Lys

innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Författningar. Reglering av lärartjänster vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställd av skolöverstyrelsen 2 febr. 1929, med ändr. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande föreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 39 ordinarie lärare, därav 4 manliga lärare i teoretiska ämnen och 4 manliga förste yrkeslärare 5,640 kr., 16 manliga yrkeslärare 5,340 kr. och 15 kvinnliga yrkeslärare 4,200 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, var och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

Fast anställda lärare. 1 förste yrkeslärare 5,640 kr. och 6 yrkeslärare 5,340 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, var och ett å 600 kr.

E. o. lärarpersonal. 3 förste lärare 6,780—5,100 kr., 1 föreståndarinna 5,700 kr., 6 lärare i teoretiska ämnen 5,688—5,100 kr., 18 t. v. anställda lärare 5,388—4,800 kr., 1 t. v. anställd lärarinna i teckning 3,900 kr. och 7 t. v. anställda lärarinnor 4,080—3,780 kr. samt vid handels-skolorna 7 t. v. anställda lärare i handelsteknik 5,740—4,500 kr., 6 t. v. anställda lärarinnor i modersmålet och främmande språk 4,800—4,080 kr., 5 t. v. anställda lärarinnor i svensk steno-grafi och maskinskrivning samt svensk handels-korrespondens 4,500—3,780 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,120—2,700 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete ca 100 manliga och 50 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 50 manliga och 30 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlä-rarnas arvoden utgå med 5,00—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänste-nämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,000 kr.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kom-merskollegium.

Skolläkare.

Wide, P. Hj. E.; t. 32 22 55 (för manliga elever).
Berg, Henny M.; t. 45 19 40 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk och industri.

Rector.

Andersson, G. K. K. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1945), direktör (se sid. 337); Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (direkt 50 23 97); mot-tagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Söderkvist, T. V. A.

Extra kontorsassistent (3,210 kr.).

Meurling, E. A.

E. o. maskinist (XII).

Hedberg, A. E. M.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Söderkvist, T. V. A., tj. (se ovan), *tf.* Tidell, E. P. A.; Hermansson, K. Ture E., stadsfullm.; Nilsson, E. A.

En vaktmästare (1 kl.) (verktygslämnare för mekaniker) (8), en e. o. kontorist (VIII), en e. o. vaktmästare (verktygslämnare för elektriker) (VI), en e. o. expeditionsvakt (VI), ett e. o. kontorsbiträde (V), en e. o. port-vakt (II), en extra portvakt (1,860 kr.).

Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Pyk, H. T., teknisk direk-tör; Jonsson, R. L., ombudsman; Hallgren, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid behand-ling av ärenden rörande automobilmekaniker-skolan).

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Fredriksson, F. A.

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 336), hörande till skolorna för hant-verk och industri, äro uppförda i den ordning att, efter den av styrelsen utsedda ordförän-den, först kommer vederbörande skolers rektor (direktören) samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivare- och arbetare-organisation. Ledamöterna i de å sid. 340—344 upptagna nämnderna äro valda för åren 1943—1944.

Smeder.
(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Petrelus**, K. A., fabrikör; **Johansson**, B., ombudsman.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Hellberg**, H. H. H., fabrikör; **Hessler**, I. N., ombudsman.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Sundström**, N. E. M., tapetserarmästare; **Carlsson**, L. Hj., förbundsordförande.

Skomakare.
(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Gillberg, O. L., ordf. i Svenska sko- och läderindustriarbetareförbundet, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K. J., skoarbetare.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Wahlström**, H., bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., f. d. förtroendeman.

Målare och färghandelsbiträden.
(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Karlmann**, K. O. S., verkst. direktör; **Andersson**, S. O., ombudsman; **Skogh**, C. A., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden

rörande lärlings- och yrkesskolorna för färghandelsbiträden).

Förste yrkeslärare.

Vakant.

Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Yrkesskolan omfattar bl. a. 2-åriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

Nämnd.¹⁾

Wellin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Lindström, E. Hj.

Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Sandberg**, R. E., urmakarmästare; **Holmström**, A. A. W., urmakeri-arbetare.

Rörläggare, värme- och sanitetsmon-törer.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Elvin**, N. H. S., verkst. direktör; **Wasén**, H., ombudsman.

Möbelsnickare och inrednings-snickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Ryman**, G. V., snickarmästare; **Rosler**, E. A., kassör; **Sandberg**, R. L., snickarmästare (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstadsskolan för inredningssnickare).

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Ljungberg, A. S.

¹⁾ Se noten å sid. 340.

Lys

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.¹⁾

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Nilsson, P., byggmästare; Richter, N. Å. S., mättningsman.

Förste yrkeslärare (7,740 kr.).

Johnzon, A. H. W.

Betong- och cementarbetare.

(Lärlingsskola.)

Nämnd.¹⁾

Chatillon-Winbergh, G., överingenjör, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Georgii, H. P., ingenjör; Andersson, O. Valter, ombudsman, stadsfullm.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Stakthuset, Enskede; t. 49 12 06.

Nämnd.¹⁾

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Frisk, D. A., grosshandlare; Nordh, Hj. V. F., livsmedelsarbetare.

Förste yrkeslärare (5,100 kr.).

Brännström, S. E.

Skräddare samt byx- och västsömmerskor.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berglöv, R. W., skräddarmästare, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Lund, E. V., skrädderiidkare; Strömberg, A. G. Y., kassör.

Förste yrkeslärare (5,688 kr.).

Sjömark, C. L.

Körnsnärer och sömmerskor inom körnsnärsyrket.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Lindner, W. J. B., hovkörnsnär; Larsson, S. G. L., körnsnär.

Frisörer.

(Lärlings- och yrkesskola.)

Nämnd.¹⁾

Davide, H. L., docent, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Grönlund, E. B., frisörmästare; Strömberg, E. G., ombudsman.

Förste yrkeslärare (6,780 kr.).

Ando, A.

Svetsare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Hörnégren, J. C. U., ingenjör, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Pira, F. E., civilingenjör; Strand, L. P., svetsare.

Fotografer.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Bäckström, K. G. H., docent, ordf.; Andersson, G. K. K., direktör; Welinder, N. E., fotograf; Lins, E. S., fotograf.

Beredskapskurser inom verkstadsindustrien.

Intagning av elever sker genom en vid varje kursanstalt inrättad *kursnämnd*. Kursstyrelsen utser två personer att vara styrelsens representanter i kursnämnden. I nämnden skola dessutom ortens arbetsgivare och arbetare inom verkstadsindustrien samt, där sådan finnes, arbetslöshetskommittén inom orten vara företrädare genom var sin representant. Sveriges verkstadsförening äger utse arbetsgivarrepresentant. Representant för arbetarna utses i Stockholm av Svenska metallindustriarbetareförbundet, å övriga orter av vederbörande lokalavdelning av nämnda förbund.

Nämnd.

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.; Andersson, G. K. K., direktör (repr. för lärlings- och yrkesskolstyrelsen); Helin, M. S., direktör (repr. för arbetslöshetskommittén); Ingelman, G. M. R., civilingenjör (repr. för arbetsgivarna); Jonsson, R. L., ombudsman (repr. för arbetarna); Ölin, M. L. O., förste assistent (repr. för arbetsförmedlingen).

¹⁾ Se noten å sid. 340.

Skolorna för klänningssömmerskor, sömnadskurser för hemmets behov, konfektionssömmerskor, damskräddare, hattmodister samt klädvårdsverksamhet.

Rektor (6,900 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1945); *Bolinders Plan 9, K.*; t. 50 11 25, 50 02 55 samt för sömnadskurser för hemmets behov t. 51 07 57; mottagningstid: onsdagar 14,30—17.

Ett e. o. skrivbiträde (IV).

Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd,

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Sömnadskurser för hemmets behov.

Stora Nygatan 40—42, C.; t. 10 85 60; *Timmermansgatan 19, Sö.*; t. 41 88 99; *Kommunalhuset Alvik, Gustavslundsvägen 168 A—B, n. b.*; t. 25 33 55, 25 55 51.

Nämnd,

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Konfektionssömmerskor.

(Lärlingskurser.)

Mariebergsgatan 34, ing. på gården n. b., *K.*; t. 52 25 48.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Carlenius**, G. W., verkstadschef; **Brandt**, f. Jansson, Maria F., fru; **Richard**, E. R., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande skolan för konfektionssömmerskor).

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 336), hörande till skolorna för klänningssömmerskor, sömnadskurser för hemmets behov, konfektionssömmerskor, damskräddare och hattmodister, äro uppförda i den ordning, att, efter den av styrelsen utsedde ordföranden först kommer direktören för skolorna, därefter ifrågavarande skolas rektor samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivare- och arbetareorganisation.

Damskräddare.

(Verkstadsskola.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Kjellström**, A. G., skräddarmästare; **Strömberg**, A. G. Y., kassör.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Olsson**, Ebba C. T., fröken; **Nilsson**, Ester M. P., modist.

Klädvårdsverksamhet.

Systugor äro anordnade: vid Klarabergsgatan 33, t. 10 76 90, öppen alla dagar utom lördagar (där finnes även anordnad en barnkammare); dessutom äro anordnade filialer i olika stadsdelar (jfr Utl. 1942: nr 384).

Nämnd.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Andersson**, G. K. K., direktör, **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor, **Arrhenius Beyer**, H. Lilly T., fru, kassör, **Frodell**, f. Stenbeck, Signe A. M., fru, **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm., **Johnson**, f. Carlsson, Ellen M. V., fru (utsedda av lärlings- och yrkeskolstyrelsen); **Brandt**, f. Jansson, Maria F., fru, **Strömberg**, A. G. Y., kassör (utsedda av Svenska beklädnadsförbundet).

Skolorna för husliga yrken.

Undervisningen bedrives dels i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Timmermansgatan 19, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, kommunalhuset i Alvik, t. 25 55 51 och Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete.

Rektor (6,900 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1945); Kungsholmsgatan 16, *K.*; t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 10—12.

Ett kontorsbiträde (5).

LyS

Nämnd.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, o.r.d.f.,
Andersson, G. K. K., direktör; **Göransson**, f. Rylander, Inez O., rektor (utsedda av lärlings- och yrkesskolstyrelsen); **Söderberg**, Gertie, rektor (arbetsgivarrepr., utsedd av Fredrika Bremerförbundet); **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru (arbetarrepr., utsedd av Stockholms allm. kvinnoklubb); **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembitråde (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

Skolorna för husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Hembiträdesskolan.

(Utbildningskurs.)

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndarinna (5,700 kr.).

Samuelsson, Ingrid H. M.

Hembiträdesskolans elevhem.

Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.

Tillsyn över hemmet (600 kr.).

Lidén, A. Margit, skolkösklärarinna.

Tvättskolan.

(Kurs för tvättföreståndare och kurs för tvätt-personal.)

Exp.: Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 42 03 92.

Skolorna för handel.

Rektor (9,900 kr.).

Schött, P. A. R. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1945): träffas sönstadsdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; **Birger Jarls Torg 7—9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.**

Ett e. o. kontorsbiträde (V), två extra kontorsbiträden (2,400—2,220 kr.), en e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII), en extra expeditionsvakt (2,580 kr.).

Nämnd

(vald för åren 1943—1944).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., o.r.d.f. (utsedd av lärlings- och yrkesskolstyrelsen); **Andersson**, G. K. K., direktör, **Schött**, P. A. R., rektor, **Wijk**, A. M., Stockholms borgarskolas rektor (självskrivna ledamöter); **Bäckman**, O. H., grosshandlare (föreslagen av Stockholms handelskammare); **Carlsson**, K. A., kamrerare; **Jennel**, C. A. W., prokurist (föreslagen av Sveriges kontoristförening); **Lindblom**, Edith M., fröken (föreslagen av Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm); **Nydahl**, M. F., handlande (föreslagen av Stockholms speceri- och livsmedelshandlareförening); senast angivna fem ledamöter äro utsedda av lärlings- och yrkesskolstyrelsen.

Handelsskolan.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; Kungstengsgatan 4, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondentkurserna.

Regeringsgatan 47, C.; Kungstengsgatan 4, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; Kungstengsgatan 4, Ö.; Eriksbergsgatan 10, Ö.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; Kungstengsgatan 4, Ö.; Eriksbergsgatan 10, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Lärlingskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Biträdesskolor inom manufaktur- och specerihandelsbranscherna.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; exp.: Birger Jars Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Tekniska aftonskolan.

Lokaler: Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33; Rålambshov, K.; t. 53 82 49; Exp.: Polhemsgatan 35, K. (före kl. 17); t. 53 37 15.

Stockholms stads tekniska aftonskola är upprättad i samband med omorganisationen av Tekniska skolan i Stockholm och i anslutning till det statliga Tekniska läroverket i Stockholm. Aftonskolan skall ha sina lokaler i den nya byggnad, som kommer att uppföras för Tekniska läroverket. Den fullständiga utbildningen kommer att omfatta åtta terminsklasser. Under de fyra första terminsklasserna lämnas undervisning i grundläggande ämnen såsom språk, matematik, fysik, kemi och ritning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Tekniska läroverket. De två sista åren specialiseras utbildningen på olika facklinjer. Under vårterminen 1944 omfattar skolan 19 avdelningar och under höstterminen är det avsett,

att den skall omfatta högst 19 avdelningar. Enligt en av stadsfullmäktiges kommitté uppgjord plan skall skolan, sedan den blivit fullt utbyggd, varje hösttermin intaga fyra avdelningar i klass 1 och varje vårtermin tre avdelningar.

Terminsavgiften utgör 40 kr. Inskrivningsavgiften är 10 kr.

Genom k. brev den 1 december 1939 har k. m:t medgivit, att styrelsen för Tekniska läroverket i Stockholm tills vidare må utgöra styrelse jämväl för aftonskolan och att rektorn vid Tekniska läroverket tills vidare må vara rektor jämväl vid aftonskolan. Beträffande styrelsen för Tekniska läroverket, se sid. 389.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads tekniska aftonskola, fastställt av skolöverstyrelsen 20 mars 1940. K. brev 1 dec. 1939 till skolöverstyrelsen ang. styrelse för kommunala tekniska aftonskolan i Stockholm m. m.

Styrelse, se Tekniska läroverket i Stockholm sid. 389.

Rektor (1,020 kr.).

Nordhult, A.; t. 51 87 11.

Överlärare och styrelsens sekreterare (10,500 kr.).

Åhlén, K.; mottagning: Polhemsgatan 35, K.; t. 53 37 15, alla vardagar utom lördagar 13—14; Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33, måndagar 18,15—18,30.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

*Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se
nedan expeditionen.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 4 mars 1929
att inrätta *Stockholms stads idrottsstyrelse*,
vilken därefter trädde i verksambet den 1 maj
s. å.

Den 20 februari 1939 beslöto stadsfullmäk-
tige att i huvudsaklig överensstämmelse med de
riktlinjer, som framlagts i ett den 5 oktober 1938
av en av stadskollegiet tillsatt kommitté — fri-
luftskommittén — avgivet betänkande, upp-
draga åt idrottsstyrelsen att under benämningen
*Stockholms stads idrotts- och friluftssty-
relse* handhava stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse
handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar,
bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i
den mån de icke enligt gällande författning eller
särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan
myndighets förvaltning, samt handlägger övriga
härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av
stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen
består av, förutom ordförande, som utses av
stadskollegiet bland borgarråden, sex andra leda-
möter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens
ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år
i sänder. Styrelsen utser vid början av varje
tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För
handläggning av vissa ärenden har styrelsen
inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts-
och friluftstdelegerade (se nedan). Chef för
styrelsens expedition och anläggningar är idrotts-
direktören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen
påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter.
Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för
styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms
stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av
OÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 55).

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
»stadshuset»; träffas i stadshuset alla vard-
gar 11—12.

Vice ordförande.

***Ahlström**, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Lindell, N. M. A., ombudsman, stadsfullm.

Malm, A. B., kamrerare.

***Palmberg**, J. H., järnsvarvare.

***Wide**, E. E., folkskollärare, stadsfullm.

Suppleanter.

***Bagger-Sjöbäck**, Inga M., förbundssekreterare.

***Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A., fru, gym-
nastikdirektör.

Nordenfelt, B., redaktör.

Samuelson, P. O., organisationschef, stadsfullm.

***Karlsson**, Hans G. B., tjänsteman.

En vakant.

Sekreterare (1,800 kr.).

Garpe, D. A. J., sekreterare (se sid. 88).

Idrotts- och friluftsstyrelsens dele- gerade m. m.

Ekonomidelegerade.

Larsson, Oscar E., ordf.; **Ahlström**, E. A., vice
ordf.; **Karlsson**, Hans G. B.; **Malm**, A. B.;
Samuelson, P. O.

Friluftsstyrelsen.

Larsson, Oscar E., ordf.; Ahlström, E. A., vice ordf.; Ek, V. E.; Karlsson, Hans G. B.; Nordenfelt, B.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.

Idrottsstyrelsen.

Larsson, Oscar E., ordf.; Bagger-Sjöbäck, Inga M.; Lindell, N. M. A.; Palmberg, J. H.; Wide, E. E.; en vakant.

Kommittén för instruktörs- och ungdomsverksamheten.

Wide, E. E., ordf.; Nordenfelt, B.; Nyrén, G. H.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 408.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter: Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., Palmberg, J. H., järnsvarvare (utsedda av idrotts- och friluftsstyrelsen); Fröhm, G. R., direktör, Wibom, T. H., major, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
(se sid. 309).

Idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60;
expeditionstid: 10—14.

Idrottsdirektör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. 31/8 1945); mot-
tagningstid: 10—11.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Ljungman, C. G.

Extra friluftstintendent.

Thor, E. V.

Förste kammarsskrivare (17).

Swahn, C. E. E. (T).

Kontorsskrivare (9).

Bergström, f. Grönberg, Karin I.

Extra kontorsskrivare och registra-
tor (4,344 kr.).

Sandström, f. Erikson, Märta V.

Extra ingenjör (6,480 kr.).

Fröling, K. W. F.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

E. o. amanuenser (XIII).

Hjort, A. L.; Carlberg, K. E. B., tjl., tf. Hell-
ner, K. G. A.

Ett första kontorsbiträde (7), tre e. o.
kontorsbiträden (V), ett extra kontorsbi-
träde (2,400 kr.), en expeditiönsvakt (6),
en extra expeditiönsvakt (2,340 kr.), en
stüderska (1,200 kr.).

Idrotts- och gymnastikverksamhet.

I Stockholm finnas f. n. tretton större idrotts-
platser, nämligen Stadion samt Östermalms,
Johanneshovs, Hammarby, Kristinebergs, Stads-
hagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede,
Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens och Mälar-
höjdens idrottsplatser. Av dessa äro Stadion och
Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhö-
riga områden samt de elva övriga belägna å
Stockholms stad tillhörig mark.

Östermalms idrottsplats, som är an-
lagd av Sveriges centralförening för idrottens
främjande, förvaltas — i enlighet med av
stadsfullmäktige för beviljande av anslag till
idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor —
av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet
utser en ledamot, tillika ordförande, samt
idrotts- och friluftsstyrelsen och centralförening-
en vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrel-
sens förvaltning skall vara underkastad revision
av stadens revisionskontor och två revisorer, av
vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och central-
föreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kost-
naderna för underhåll och skötsel av idrotts-
platsen, under villkor att stadens skolungdom
tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma
(jfr sid. 408).

Hammarby idrottsplats, som är belägen
å ett staden tillhörigt område invid Hammarby-
leden, är utarrenderad till Hammarby idrottsföre-
ning, som har att på egen bekostnad underhålla
idrottsplatsen med byggnader och övriga anlägg-
ningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrotts-
platsens underhåll, under villkor att viss skol-
ungdom beredes kostnadsfritt tillträde till den-
samma (jfr sid. 408).

Kristinebergs, Stadshagens, Hjortha-
gens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö,
Aspuddens, Stora Mossens och Mälar-
höjdens idrottsplatser (se nedan), vilka till-

IFS kommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Johanneshovs idrottsplats, vars anläggande påbörjats av Stockholms idrottsförbund och som intill den 1 januari 1944 även förvaltats av detta förbund, övergick genom avtal mellan kronan och staden i samband med stadsplanläggningen av Årsta- och Johanneshovsområdena år 1940 i stadens ägo. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjulsarbeten. Från och med år 1944 har idrottsplatsens förvaltning övertagits av idrotts- och friluftsstyrelsen, som med i 1944 års stat anvisade medel påbörjat idrottsplatsens färdigställande.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnäckes skolor och vidare de å Stora Essingen, i Bellevueparken, Tantolunden, Traneberg, Blommensberg, Midsommar-kransen, Örby, Långbrodal och Södertörn äro de största och mest utnyttjade. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetskommitténs försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Valla, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 40 st. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). En av styrelsen uppförd mindre sportstuga i Fagersjö togs i bruk år 1939.

En invid Eriksdalsskolorna uppförd hall för inomhusidrott — Eriksdalshallen — öppnades hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22 × 43 meter resp. 17 × 37 meter, omklädnadsutrymmen, expeditiionslokaler, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,134, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,524 sittplatser och 1,248 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas fem dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två i Hjorthagen, tre i Enskede, tre i Mälarhöjden samt två vid Flatenbadet (se nedan), vilka anläggningar förval-

tas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåttas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Skötseln av tennisbanorna handhåves av personalen vid idrotts- och badanläggningarna.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Av Föreningen för skidlöppens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 408). Idrotts- och friluftsstyrelsen utförde hösten 1942 ny fartuppyggnad för skidbacke i Stadshagen. Å styrelsens stat äro medel upptagna för underhåll och drift av skidbackar, därav två i Enskede, en i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma samt en i Älvsjö, ävensom av smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Inom staden och dess närmaste omgivningar anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjugutvå, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov. Vidare underhållas fyrtiotre *kalkbackar* i stadens parker och förstäder.

Genom styrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1943—1944 hava i enlighet härmed anordnats femtiotvå banor. Dessutom lämnar staden bidrag till upprättande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 408). Vintersäsongen 1943—1944 hava tolv sådana banor anlagts.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 408). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiskal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel. I Forsgrénas medborgarhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiskal, som tagits i bruk hösten 1939. Gymnastiksalen, som står i direkt förbindelse med Forsgrénas badet, är inredd jämväl för handboll och tennisspel. Salens golvytta mäter 16,5 × 36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Verkmästare (6,000 kr.).

Holm, G. H. L.

Kristinebergs idrottsplats.
Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsanläggning.
Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.
Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsanläggning.
Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.
Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A.

Bellevue idrottsanläggning.
Tel. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.
Ringvägen 16, Sv.; t. 42 24 90.

E. o. föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Tantolundens idrottsanläggning.
Tel. 41 41 00.

Enskede idrottsplats.
Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (11).

Vakant.

Enskede sportstuga.
Enskede 1; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.
Älvsjö 1; t. 47 12 33.

E. o. föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.
Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (11).

Stråhle, B. E. R.

Mälarhöjdens idrottsplats.
Johannisdalsgatan förlängning, Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Stora Mossens idrottsplats.
Västerled, Äppelvikén; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

Johanneshovs idrottsplats.
Johanneshov.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Eriksdalshallen.
Ringvägen 70, Sö.; t. 43 88 90.

Föreståndare
(gemensam med Forsgrénka badet).

Vakant, *tf. Backlund, N. R. (se sid. 351).*
Två vaktmästare (3,540—2,940 kr.).

Smedslättens tennisbanor.
Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätten; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.
Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Enskede tennisbanor.
Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. 49 16 85.

Flatenbadets tennisbanor.
Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens tennisbanor.
Mälarhöjdens idrottsplats, Johannisdalsgatan förlängning; t. 46 11 18.

Vasa gymnastikhall.
Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang. upplåtelser 52 02 60.
En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénka gymnastikhallen.
Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Vakant, *tf. Backlund, N. R. (se sid. 350).*
Två biträden (1,980—1,860 kr.).

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Badverksamhet.

I Stockholm finnas sju större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden samt baden vid Tranebergsgro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Flaten, Älvsjö och Mälärhöjden. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Ett mindre badhus (s. k. badsump) är beläget i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats i Södra Angby, å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, vid Årstavikens södra strand, i Gröndal samt vid Långsjön i Brännkyrka. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälärhöjden, Hjorthagen, Bällstalund, Örby och Enskede samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrymmts i Forsgrénska medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislunden, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjliggör längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten av maj till omkring mitten av september. Tidigare under vårsäsongen kan badet hållas öppet för solbad med dusch.

Tranebergsgbadet är f. n. uthyrt till enskild person.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige beslöt å 1938 anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslunden i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor samt idrotts- och lekfält. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälärhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

I Forsgrénska medborgarhuset är inrymd en större varmbadanläggning, Forsgrénska ba-

det, som togs i bruk hösten 1939. Badet är ett gemensamhetsbad med en bassäng om $12 \times 33\frac{1}{3}$ meter, bastu- och tvagningsrum samt omklädningsutrymmen för 400 badgäster samtidigt. Vid tävlingar kan beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt belägna varmbadhuset, som under år 1939 upbyggts och utvidgats, inrymmer ett större omklädningsrum, ett tvättrum med duschar, en bastu, en 6×15 meter stor simbassäng, två karbadshytter m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälärhöjdens, Hjorthagens, Bällstalunds, Örby och Enskede skolor hava vissa tider, då de ej varit erforderliga för skolornas behov, varit upplåtna för allmänheten. Dessa badanläggningar höllos på grund av bränslebrist stängda från början av januari 1940 men öppnades åter i november 1943. De tidigare i Älvsjö och Stora Essingens folkskolor drivna folkbaden hava nedlagts fr. o. m. den 1 januari 1941. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av styrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filterringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 408).

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å styrelsens expedition.

Badinspektör (7,500 kr.).

Vakant, *tf.* Backlund, N. R.; Forsgrénska badet, Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (*ing. från Sveavägen*); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badföreståndare*, en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Tranebergsgbadet.

Fredhäll (*vid Tranebergsgsund*); t. 50 56 98.

Utarrenderat (se ovan).

Eriksdalsbadet.

*Eriksdalslunden (ing. från Ringvägen);
t. 41 11 38.*

Utarrenderat (se ovan).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

E. o. tillsynsman (IX).

Karlström, K. S.

Under badsäsongen en *förste simlärare*,
två *simlärare* och en *simlärarinna*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen; t. 47 15 07.

Under badsäsongen en *förste simlärare*,
en *simlärare* och en *simlärarinna*.

Långsjöns friluftsbad.

Invid Långsjöplan; t. 47 21 60.

Under badsäsongen en *förste simlärare*
och en *simlärare*.

Mälarhöjdens friluftsbad.

*Vid Jakobsberg i Sättravägens förläng-
ning; t. 46 12 71.*

Under badsäsongen en *förste simlärare*
och två *simlärare*.

Gröndalsbadet.

*I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen;
t. 45 24 18.*

Under badsäsongen en *simlärare*.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *förste simlärare*,
en *simlärare*, två *simlärarinnor* och en
förste vaktmästare.

Ängbybadet.

*Södra Ängby, postadress: Åkeshov;
t. 37 08 76.*

Under badsäsongen en *förste simlärare*,
en *simlärare* och en *simlärarinna*.

Stora Essingens friluftsbad.

*Invid Oxhålshamnen å öns västra sida;
t. 51 63 51.*

Under badsäsongen en *förste simlärare*
och en *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

*Å Kungsholmslandet nordväst om bron
till Lilla Essingen; t. 51 28 82.*

Under badsäsongen en *simlärarinna*.

För samtliga friluftsbad: två *simlärare* och
två *simlärarinnor* såsom avlösare å ledig-
hetsdagar samt *varierande antal arbetare*.

Inomhusbad (varmbad).

Forsgréniska badet.

*Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.;
t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).*

Föreståndare.

Badinspektören.

Ett *extra första kontorsbiträde* (2,916
kr.), en *siminstruktör* (3,216 kr.), två *förste
badmästare* (3,120 kr.), sex *badmästare*
(2,880—2,760 kr.), fem *badassistent*er (2,160
—1,980 kr.), två *kassörskor* (2,400 kr.), en
förrådsföreståndarinna (2,286 kr.), en *expe-
ditionsvakt* (2,100 kr.) samt *städerskeperso-
nal* och *varierande antal garderobsvakter*.

Liljeholmsbadet.

*Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron,
Hornstull; t. 40 71 38.*

En *förste badmästare*, en *badmästare*,
en *kassörska*, *tillika baderska* samt två
timavlönade baderskor.

Älvsjö varmbadhus.

*Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1;
t. 47 17 20.*

En *badföreståndarinna* (4), en *bad-
maskinist*.

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En *badföreståndarinna* (4), en *badma-
skinist* samt ett *badbiträde*.

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.),
en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.),
en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.),
en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 2.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.),
en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Enskedebadet.

*Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30,
Enskede 1.*

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.),
en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Friluftsverksamhet.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sin uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densammans utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 350) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varest genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen och vid Nibbla å Ekerö, där anordningar påbörjats för områdenas iordningställande för ändamålet. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen samt vid Södra Ångby i närheten av Ångbybadet äro anordnade campingplatser för *turister*.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnehavare har att erlägga en mindre tältningsavgift.

För friluftsåndamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 december 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt betänkande av den 5 oktober 1938 framlagt en detaljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturlämnning. Under år 1939

restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. I övrigt pågår restaurering av äldre byggnader inom Tyresta by i enlighet med tidigare härför uppgjord plan. Under år 1942 har med medel, som delvis anvisats ur fonden för friluftslivets främjande samt delvis av stadsfullmäktige, den s. k. Janssonsgården restaurerats och iordningställdes till scoutstuga och är nu upplåten till Stockholms scoutkår. Ävenså ha i 1941—1942 års stater anvisats medel för iståndsättande av byggnader för jordbruket. Genom beslut av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 har staden förvärvat egendomen Finnhamn i Ljusterö socken. Till förvärvet av egendomen har erhållits statsbidrag till ett belopp motsvarande omkr. 25 % av köpeskillingen. Egendomen, som är belägen fågelvägen c:a 46 km öster ut från Stockholm och omfattar en sammanlagd landareal av omkr. 90 har, utgöres av de öster om Ingmarsö vid Husaröleden belägna Stora och Lilla Jolpan, den västra hälften av Södra Långholmen samt ett antal mindre holmar och kobbar. Finnhamn kommer att utnyttjas såsom friluftservat i skärgården och iordningställas såsom friluftsgård med rast- och båtplatser för friluftsfolk och campingplatser. Stadskollegiet har uppdragit åt idrotts- och friluftsstyrelsen att handhava de ärenden, som sammanhånga med ordnandet av hamnar och uppläggningsplatser för småbåtar.

För att bereda skolungdomen tillfälle till idrotts- och friluftsliv under vinterloven anordnas utflykter i samarbete med Skidfrämjandet. För dessa *skolungdomsutflykter* har för år 1944 anvisats ett anslag å 10,000 kr.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens lägerlivsområde.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Farstanäsets lägerlivsområde.

Södertörns villastad; t. Södertörns villastad 4 45.

Nibbla lägerlivsområde.

Ekerö; t. Träkvista 123.

Tyresta.

Österhaninge; t. Handen 260.
En *tillsynsman* (2,940 kr.).

Finnhamn.

Ljusterö; t. Ingmarsö 2.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonto nr 57800;
tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta Stockholms stads biblioteksstyrelse. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I samband med omorganisationen av kommunalförvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnämnden handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Bl. a. har nämnden numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dyliga anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Be- träffande dessa institutioner, se avd. 4.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som är chef för stadsbiblioteket. Stadsbibliotekarien äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 57).

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör.

Övriga ledamöter.

Froste, f. Melander, Margit S., fru, stadsfullm.
Gullmar, Ebba, kontorist.

*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Bolin, E. I., fil. lic.

*Branting, f. Lind, Rina E., fru.

*Lamm, H. E., fil. kand.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Delegerade för bokinköpen.

Månsson, O. P.; Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 354).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 309).

Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.*

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av försam-

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för nämndens ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fru Branting, hrr Lamm, Bolin och Steenberg, för vice ordföranden suppleanterna hrr Bolin och Steenberg, fru Branting och hr Lamm, för fru Froste suppleanterna hrr Steenberg, Bolin, Lamm och fru Branting, för fröken Gullmar suppleanterna fru Branting samt hrr Lamm, Steenberg och Bolin samt för hr Månsson suppleanterna hr Lamm, fru Branting samt hrr Bolin och Steenberg, samtliga i nu nämnd ordning.

BiN

lingar eller föreningar förvaltrade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m., se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 16 filialer samt två mindre bokdepåer. Under år 1944 kommer ytterligare en filial att inrättas i Gröndal samt en ungdomsavdelning i Hammarby skola. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 oktober 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider. I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Staden Mellan Broarna, en i Värtan, fem i Bromma, en i Enskede och fyra i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skol- och yrkeshemmet för gossar å Skrubba och till lärlingshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 januari 1944 sammanlagt c:a 570,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1943 uppgick till 32,790 band, medan 20,342 band uttrangerades. Hela antalet inskrivna låntagar var vid 1943 års slut 132,809 (därunder året nyinskrivna 15,687, omskrivna 29,159). Under år 1943 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,689,280, varav 206,118 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,448,763.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden mantalsskrivna personer och, oavsett mantalsskrivningsorten, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro mantalsskrivna i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöt stadsfullmäktige den 14 december 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. år 1937 vid St Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteks-nämnlens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upp-

rättades ett liknande bibliotek vid St Görans sjukhus.

Författningar. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställt av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B).

Knutsson, K. P., f. d. professor (förordn. t. o. m. ^{31/10} 1947); t. 30 87 98; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånedisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlånings-exp's tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 34 72 (upplysningen), 30 69 53 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (16—24 aug.), lördagar 14—17. 25 juni—15 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till c:a 231,900 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Knutsson, K. P. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; **Åkerman, O. B.**, t. 31 67 41; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (19).

Åhlander, F. E. (se sid. 355); **Gavelius, G. L.** Elisabet (se sid. 356); **Berggren, A. K.** Elisa-

beth (se sid. 356); **Waldner**, A. O. T.; **Larsson**, Hanna M. (se nedan); **Hallberg**, Hallgärd.

E. o. andre bibliotekarier (XIX).

Ljungdal, A. G., **Landergren**, f. Grund, Anna E. B., förste biblioteksassistenter (se nedan).

*Extra andre bibliotekarier
(6,360 kr.).*

Edlund, G. E. J. G. (se nedan), **Hede**, A. Brita, förste biblioteksassistenter; **Löfgren**, A. F., kontorsassistent (se nedan); **Hulth**, C. J.; **Ström**, S. A. F.

Extra amanuens (5,860 kr.).

Elvers-Hulth, Märtha G. J. (e. o. förste biblioteksassistent, se nedan).

Kontorsassistent (13).

Löfgren, A. F., tj. (se ovan), *tf.* **Granath**, K.-E.

Förste biblioteksassistenter (12)

(varav en förestår patientbiblioteken å vissa sjukhus, se ovan).

Bennet, G. Elisabeth; **Ringenson**, Eva A. E.; **Artzell**, f. Ohlson, Ola I. M.; **Granér**, f. Nilsson, Karin A.; **Lundgren**, I. M. S. (Maj); **Hamrin**, T. O.; **Lychou**, S. Gudrun; **Olsson**, Karin E.; **Tengbom**, S. E. (Elsa); fyra tj. (se ovan), två vakanta, *tf.* **Lundstedt**, G. Z. M. (Gunnil), **Hedlund**, E. Brita, **Löfgren**, f. Myrén, Edith M., **Setterwall**, Sigrid B. H. (e. o. förste biblioteksassistenter, se nedan).

E. o. förste biblioteksassistenter (XII).

fem tj. (se ovan), *tf.* **Svensson**, Anna V. (se sid. 356), **Ericsson**, f. Söderström, Carin.

Trettio biblioteksassistenter (9), fjorton e. o. biblioteksassistenter (IX), nio e. o. kontorsbiträden (V), åtta extra kontorsbiträden (2,760—2,400 kr.), timavlönad personal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna, se vidare nedan.)

Förste expeditiönsvakt (8).

Kastling, S. O.

En maskinist (3 kl.) (12), en bokbindare (10), två expeditiönsvakter (6), en e. o. hantverkare (VII), två e. o. expeditiönsbiträden (VI), nitton e. o. expeditiönsbiträden (III), fyra e. o. bokbinderskor (III), tre extra expeditiönsbiträden (2,424—1,980 kr.) samt timavlönad expeditiönsbiträdespersonal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna.)

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Forsgrénska medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: ca 69,700 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., andre bibliotekarie (se sid. 354), t. 42 55 13.

Extra andre bibliotekarie.

Edlund, G. E. J. G. (se ovan).

Tio biblioteksassistenter, fyra kontorsbiträden.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7).

Svensson, A. R., tj., *tf.* **Kastling**, B. E.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

Filialen är öppen för allmänheten tisdagar 12,30—20,30, övriga vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: ca 38,800 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., andre bibliotekarie (se ovan).

Fem biblioteksassistenter.

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 62 72 16.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 32,500 band.

Föreståndarinna.

Gavelius, G. L. Elisabet, andre bibliotekarie (se sid. 354).

Två biblioteksassistenter.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 44,600 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie (se sid. 354).

Fem biblioteksassistenter, ett kontorsbiträde.

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, C.; t. 11 69 02; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 17,30—20,30, lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 7,000 band.

Föreståndarinna.

Hamnström, Anna A. S., biblioteksassistent (se nedan).

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 13,500 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent (se sid. 355 och nedan).

Filial A 3.

Skolan, Lugntorpsvägen 2, Mälarhöjden; t. 46 10 70; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 10,900 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent (se sid. 355 och ovan).

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Äppelviken; t. 23 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 11,700 band.

Föreståndarinna.

Johansson, Gunhild E., e. o. biblioteksassistent (se nedan).

Filial B 2.

Skolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg 1); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,400 band.

Föreståndare (540 kr.).

Bergquist, J. A., folkskollärare.

Filial B 4.

Skolan, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Ålstensgatan), Ålsten; t. 25 33 45; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 16,900 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, biblioteksassistent.

Filial B 6.

Skolan, Essingestråket 24, Stora Essingen; t. 53 28 33; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 7,000 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna-Greta.

Filial B 7.

Skolan, Vultejuvägen, Ångby 1; t. 37 07 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: ca 12,300 band.

Föreståndarinna.

Johansson, Gunhild E., e. o. biblioteksassistent (se ovan).

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. 47 18 61; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 10,500 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R.

Filial C 3.

Skolan, Örby, Älvsjö 2; t. 47 02 30; expeditionstid: måndagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 7,100 band.

Föreståndarinna.

Södergren, H. Anne-Marie C.

Filial E.

Enskede skola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: ca 17,100 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., biblioteksassistent.

Filial V.

Dianavägen 7, Värtan (postadress: Hjorthagen); t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: ca 15,100 band.

Föreståndarinna.

Hamnström, Anna A. S., biblioteksassistent (se ovan).

Beträffande *församlingsbiblioteken*, se under avd. 5 (sid. 454).

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

För handläggning av ärenden rörande huvudstadens arkivväsen beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*. Denna trädde i verksamhet den 1 januari 1930. Vissa förberedande uppgifter påbörjades redan i september 1929.

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervå de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖA 24 mars 1941 (Kf 1940: nr 74).

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsead av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

*Brulin, J. O. H., f. d. arkivråd.

*Casparsson, K. R., redaktör.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

*Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, förste postexpeditör, stadsfullm.

*Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.

Lundberg, N. E., tf. förste kammarskrivare.

Svartengren, f. Wideblom, Elsa M., journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskolektionen m. fl. (se sid. 309).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr. (postadress: Stockholm 8); t. 500145, 502225 (kansliet öppet 9—16, lördagar 9—14).

Forskarexp. (Kungsklippan 6); t. 517439; öppet 10—17 (expeditionstid 10—16), lördagar 9,30—14,30 (expeditionstid 9,30—13,30), lördagar 1 juni—24 aug. 9—14 (expeditionstid 9—12,30), dessutom måndagar och torsdagar (15 jan.—15 juni, 15 sept.—15 dec.) 19—21.

Maskinrummet (Kungsklippan); t. 505345.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte ombesörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivnings-

¹⁾ Vice ordföranden och ledamöterna hrr Brulin, Casparsson och Ek skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fruarna Daelander och Kjellström, hr Lundberg och fru Svartengren i nu nämnd ordning. Vid förfall för den sålunda bestämda suppleanten skall i hans ställe inträda suppleant tillhörande samma parti. Därest dessa regler icke kunna tillämpas, skola suppleanterna inträda i samma ordning, som de blivit valda.

arbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilt uppdrag handlägger stadsarkivet därjämte genom en extra förste arkivarie ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning.

Stadsarkivets samlingar äro sammanförda i arkivmagasinet i Kungsklippan.

Av det rika beståndet bör i första hand nämnas stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1910 (lagfarts- och inteckningsprotokoll med handlingar t. o. m. 1850), justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från 1430-talet (i oavbruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, Stockholms kändnärslätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets första kansliavdelning (med vissa undantag) t. o. m. 1930, och dess andra kansliavd. (företv. polissekreterarexpedition) t. o. m. 1920, skatteverkets arkiv t. o. m. 1936 (taxerings- och mantalslängder från 1600-talet, i början spridda år; mantalsuppgifter fr. o. m. 1835) och polisens äldre arkivalier (polis-kammarens arkiv fr. o. m. 1776), Stockholms domkapitels arkiv (till omkr. 1900) och hovkonsistoriets arkiv (protokoll t. o. m. 1886, handlingar t. o. m. 1925), de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1840, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens arkiv, direktions för Stockholms stads undervisningsverks arkiv, folkskoledirektionens arkiv (protokoll och handlingar t. o. m. 1910, räkenskaper t. o. m. 1935) samt allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv. En viktig grupp bilda arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med gross-handelssocieteten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktsskassaadministrationen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte un-

derlydande institutioner (med auktionsverkets och bokauktionskammarens handlingar), gatunämnden, vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, rättshjälpsanstalten, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer från förra världskriget samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade societets- och skräarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivet samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhuset) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria.

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929 (Kf 1929: nr 45). K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖA:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivaleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning fastställda av SF 20 febr. 1939.

Stadsarkivarie (B).

Vakant, *tf.* Staf, N. O. B. (rådhuset); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Bolin, E. G. (rådhuset); t. 50 01 08.

Extra förste arkivarie.

Vakant.

Andre arkivarier (19).

Staf, N. O. B., tj. (se ovan), *tf.* Corin, C.-F. L. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; Almqvist, K. A. D. (rådhuset); t. 51 01 45.

ArkN

E. o. amanuenser (XVIII).

Corin, C.-F. L., tjf. (se ovan); Sjöberg, G. A. M.

Förste kontorsskrivare (11).

Sjövall, f. Larsson, Märta; t. 50 01 45, 50 22 25.

E. o. förste kontorist (X).

Johnsson, J. E., vice värd i Kungsklippan 6; t. 51 74 39.

E. o. biblioteksbiträde (IX).

Pernemo, f. Nilsson, Inez K. E.; t. 51 74 39.

En *extra amanuens* (2,556 kr.), ett *e. o. arkivbiträde* (VII), ett *extra arkivbiträde* (4,116 kr.), ett *e. o. bokbinderibiträde* (III).

Förste expeditionsvakt (8).

Wählberg, K. E. R.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. löne-grupp 7).

Larsson, G. H.

Extra maskinist (4,512 kr.).

Karlsson, T. W.; t. 50 53 45.

Ett *e. o. expeditionsvaktbiträde* (IV), ett *vaktmästarbiträde* (2,160 kr.).

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peter Myndes Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.

Stadsfullmäktige beslöt den 23 september 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 januari 1941 och då övertog den tidigare stadsmuseikommitténs funktioner. (Om denna se kommunalkalendern 1940 och tidigare årg.)

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 58).

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Ahnlund**, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

***Ek**, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Larsson, I. S., förbundsordförande.

Stenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Suppleanter.¹⁾

***Berggren**, T. E. J., försäljningschef.

Lindbom, T. L., arkivarie.

***Arrhenius Beyer**, H. Lilly T., fru.

Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.

Sekreterare.

Stadsantikvarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 309).

Stadsmuseet.

Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till bildarkiv, kansli och tjänstelokaler: Peter Myndes Backe 6, Sö.; t. 423236, 423237, 423238, (utställningslokaler: t. 428138); expeditionstid: vardagar 9,30—16, lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30. Bildarkivet öppet: vardagar 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14. Museets permanenta utställning öppen: vardagar 12—16, söndagar 13—17. Entré 50 öre. Tillfälliga utställningar. Svartbrödraklostrets källare, Södra Benickebrinken: måndagar, onsdagar och fredagar 13—16 (juni—aug.), söndagar 13—17 (1 sept.—31 maj). Entré 25 öre.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnesvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden ersättas av suppleanterna fru Arrhenius Beyer och hr Lindbom, vice ordföranden av suppleanterna fru Kjellström och hr Berggren, ledamöterna hr Ek och Larsson av suppleanterna hr Lindbom och fru Arrhenius Beyer samt ledamoten hr Stenberg av suppleanterna hr Berggren och fru Kjellström.

MuN rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom genom att därvid tillvarataga föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet upplätos år 1931 provisoriska lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, där sedan år 1935 tillfälliga utställningar belysande olika grenar av museets verksamhet och samlingar årligen ordnats. Byggnaden disponeras numera helt av museet och har efter successiva reparationer till större delen kunnat tagas i anspråk för ändamålet. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet, konserverings- och fotografiateljéer och verkstadslokaler. I norra flygeln ligga utställningslokalerna, i bottenvåningen den permanenta utställningen och i våningen en trappa upp lokaler för tillfälliga utställningar. Den permanenta utställningen öppnades under år 1942. Med föremål, bilder, kartor och modeller skildras här Stockholms uppkomst och utveckling fram till våra dagar, varjämte en del minnen från Stockholms förvaltning i gamla tider äro utställda. Tillfälliga utställningar berörande olika sidor av stadens liv ordnas årligen. Museet anordnar även föreläsningsserier och visningar i det fria.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerklostret. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lokalen. Svartbrödraklostrets källare, som i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1942 har museinämnden övertagit förvaltningen av egendomen kv. Paris nr 16, det s. k. van

der Nootska huset, ett av de bäst bevarade stockholmspalatsen från stormaktstiden. En omfattande restaurering av byggnaden har utförts under år 1943, varefter byggnaden nu är uthyrd till Riksförbundet Sveriges lottakårer. Vissa lokaler äro enligt avtal möblerade av museinämnden och kunna disponeras av staden för sammanträden och liknande ändamål.

Genom hänvändelse till stadsmuseet kan även den till staden överlämnade minneshallen öfver den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren, Thulegatan 17, göras tillgänglig för visningar och studiebesök (se vidare sid. 158).

Stadsantikvarie (B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1949);
mottagningstid: 10—11.

Förste antikvarie (22).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Andre antikvarie (19).

Hansson, H. V.

E. o. amanuens (XVIII).

Axel-Nilsson, G.

Konservator (16).

Söderberg, J.

Kontorsskrivare (9).

Sjövall, f. Larsson, Margareta O.

E. o. förste expeditionsvakt (VIII).

Carlsson, A. E.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), en *e. o. hantverkare* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V, tjänstgör jämväl hos skönhetsrådet), en *extra fotograf* (2,760 kr.), dessutom timavlönad personal.

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

*Djurgårdsvägen 60, Ö.; expedition: Stads-
museet, Peter Myndes Backe 6, Sö.; t.
42 32 36, 42 32 37, 42 32 38.*

Grosshandlaren C. F. Liljevalch tillerkände i testamente utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått. Med stöd härav förklarade utredningsmännen sig villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrog åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt avtal mellan staden och utredningsmännen skall konsthallen förvaltas av en styrelse kallad *Styrelsen för Liljevalchs konsthall* och bestående av det antal ledamöter, som drätsel-nämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätsel-nämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande. Drätsel-nämndens val av ledamöter ägde rum den 15 december 1942 för åren 1943—1944.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhåva utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant

ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Reglemente. Avtal 26 maj 1914 mellan staden och utredningsmännen i grosshandlare C. F. Liljevalchs stärbhus rörande uppförande och förvaltande av »Liljevalchs konsthall», med ändr. (Kf 1914: nr 122).

Styrelse.

*H. K. H. Prins Eugen, ordf.; *Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Johanson-Thor, T. E. N., konstnär, professor; *Johansson, I. V., skulptör; *Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf.; *Laurin, T. O., direktör; *Pauli, I. H. E., lektor.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 86).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (A).

Wählin, H. (förordn. t. o. m. ³¹/10 1944).

En *kontorsskrivare* (9) (vakant), ett *första kontorsbiträde* (7) (vakant), en *förste expeditionsvakt* (8), en *expeditionsvakt* (t. v. med tjänstgöring vid stadsmuseet) (6), en *e. o. expeditionsvakt* (VI) (vakant).

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

*Konstakademien, Fredsgatan 12, C;
t. 10 96 35 (jfr nedan, sekreteraren).*

*Expeditionstid (med undantag för sommarmånaderna): vardagar utom lördagar
15—16.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 18 mars 1918 att tillsätta ett »naturskydds- och konstråd». Detta antog år 1919 namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Den 29 oktober 1928 antog stadsfullmäktige ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1929.

Rådet har till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader. Sedan Stockholms stadsmuseum upprättats 1931 har detta övertagit den tidigare av rådet bedrivna insamlings- och undersökningsverksamheten rörande kulturhistoriska föremål och byggnader, medan sekreteraren fortfarande utövar sin verksamhet som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken »skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv». (Utl. 1931: nr 30.)

Rådet består av tolv ledamöter, av vilka elva utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst åtta vara

särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga sex representanter för en var av följande sex institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, kungl. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska arkitektföreningen, samfundet S:t Eriks styrelse och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bli representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framstående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928 (Kf 1928: nr 43), med ändr. 17 nov. 1941 (Kf 1942: nr 1).

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Ström, O. F., skriftställare.

Vice ordförande.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Eldh, C. J., professor, bildhuggare (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Olsson, A. V. M., professor, arkitekt (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).

***Gustavson, A. V. N.**, målarmästare, stadsfullm.

***Selander, N. S. E.**, författare (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

Sköld, O. J. A. J., professor, konstnär (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Wallin, S., intendent (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).

***Westholm, J. S.**, f. d. stadsarkitekt (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Fries, C. S. A., intendent (repr. för k. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté).

***Zimdahl, H.**, arkitekt, vice kassaförvaltare (repr. för Svenska arkitektföreningen).

***Steenberg, K. J. E.**, folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf., kassaförvaltare (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare

(4,000 kr. utan rörligt tillägg).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

E. o. kontorsbiträde (V).¹⁾

Lundberg, Carine H.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 86).

¹⁾ Tjänsten upptagen å museinämndens stat.

Viktigare kommunala kommittéer och delegationer

tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet.¹⁾

Levnadskostnadsdelegerade.

Stadskollegiet beslöt den 16 mars 1922 att tillsätta delegerade (ursprungligen tre, sedermera två) för att granska de primäruppgifter, som från Stockholms stad lämnas till socialstyrelsen i och för uträknande av levnadskostnadsindex. Den 9 mars 1944 beslöt stadskollegiet vidare dels att antalet delegerade skulle utökas till fem, därav en för branscherna kläder, skodon och husgeråd, dels ock att uppdraga åt kristidsnämnden att med biträde av statistiska kontoret verkställa en förberedande granskning av de av socialstyrelsens ordsombud i Stockholm insamlade prisuppgifterna. Kollegiets val av delegerade ägde rum den 16 mars 1922 och den 9 mars 1944.

Delegerade.

Brodén, E. D., vice verkst. direktör; **Falk, H. A.**, handlande; **Johansson, J. I.** Vitalis, direktör; **Söderström, f.** Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.; **Wahlund, S. G. W.**, professor, direktör för statistiska kontoret, ordf.

Stadshusdelegerade.

Sedan stadsfullmäktige den 1 april 1925 medgivit fastighetsnämnden att i enlighet med av stadskollegiet föreslagna grunder och efter samråd med kollegiet disponera den behållna inkomsten av stadshusets visning till fortsatt konstnärlig utsmyckning av stadshuset och liknande ändamål, beslöt stadskollegiet den 9 april 1925 att utse delegerade, med uppgift att jämte delegerade från fastighetsnämnden förbereda och avgiva förslag till användning av härför tillgängliga medel. Delegerade hava därjämte att till stadskollegiet avgiva yttrande beträffande till stadshuset hembjudna gåvor.

Enligt bestämmelserna för hovintendenten Axel Melanders donation till förmån för stadshuset, vilken av stadsfullmäktige mottogs den 20 juni 1927, hava stadshusdelegerade vidare att besluta om dispositionen av arkastningen av ifrågavarande, för stadshusets prydnad med konstverk avsedda donation. Donationsfondens

kapital uppgick den 31 december 1943 till 336,193:35 kr., varav 324,590:65 kr. t. v. innestå i bank för livräntetagares räkning.

Stadskollegiets val av delegerade för tiden intill den 15 oktober 1944 ägde rum den 30 december 1943. Fastighetsnämnden utsåg den 18 januari 1944 för sin del tvenne delegerade.

Delegerade.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.; ordf., **Ahlén, Anders E.**, civilingenjör, stadsfullm.; 1:e vice ordf., **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., **Larsson, Yngve G. R.**, borgarråd, stadsfullm., **Steenberg, K. J. E.**, folkskolinspektör, stadsfullm.; 2:e vice ordf., **Östberg, R.**, arkitekt (utsedda av stadskollegiet); **Cornell, J. H.**, professor, **Sandberg, H. K. A.**, borgarråd, stadsfullm. (utsedda av fastighetsnämnden).

Sekreterare och föredragande.

Nordgren, A. G., stadshusintendent (se sid. 164).

Handbokskommittén.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 maj 1936, dels att en serie monografier, utgivna av Stockholms kommunalförvaltning, skulle uppläggas i huvudsaklig överensstämmelse med ett i Utl. 1936: nr 191 framlagt förslag, dels att uppdraga åt stadskollegiet att ombesörja utgivandet av en historik över stadsfullmäktigeinstitutionen och dess föregångare samt ett mindre uppslagsverk över Stockholms stad av i dag såsom de båda första banden i denna serie.

Med anledning härav beslöt stadskollegiet den 28 maj 1936 att utse en redaktionskommitté för utgivande av ifrågavarande handboksserie. Val av ledamöter i denna kommitté skedde samma dag.

I serien ha hittills genom P. A. Norstedt & Söners förlag utgivits docenten W. William-Olssons ekonomisk-geografiska arbete Stockholms framtida utveckling (1941), första delen av professor B. Boëthius' undersökningar av den kommunala självstyrelsens utveckling i huvudstaden,

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935 skola räkenkaperna för av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån dessas kostnader bestridas av medel åt stadskollegiets eller drätselnämndens stater, granskas av de för stadskollegiets, drätselnämndens m. fl. myndigheters räkenkaper och förvaltning utsedda revisorer (se sid. 86).

Magistraten och borgerskapet i Stockholm 1719—1815 (1943) samt fil. lic. E. Söderlunds avhandling Stockholms hantverkarklass 1720—1772 (1943).

För serien planeras bl. a. verk om Stockholms bebyggelse, om huvudstadens folkminnen och om stockholmstraktens naturvärden. — Fristående utgavs till stadsfullmäktiges 75-årsjubileum i april 1938 ett porträttgalleri över stadsfullmäktige.

Ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.; Ahnlund, N. G., professor; Boëthius, S. B., riksarkivarie; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Ström, O. F., skriftställare; Wahlund, S. G. W., professor, direktör för statistiska kontoret.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., vice stadssekreterare (se sid. 88).

Teaterdelegerade.

Sedan stadsfullmäktige i 1938 års stat upptagit ett anslag på högst 100,000 kr. att av stadskollegiet användas för understödande av enskilda teatrar i Stockholm (jfr Utl. 1937: nr 404 B, sid. 3121—28), beslöt stadskollegiet den 10 mars 1938 att tillsätta fyra delegerade för beredning av ärenden rörande sådana understödd.

Delegerade skola från bidragssökande teatrar införskaffa alla erforderliga upplysningar samt till kollegiet avgiva förslag beträffande såväl de särskilda bidragsbeloppen som det för påföljande år behövliga anslaget. Inom ramen av de medel, som stadsfullmäktige anvisat ankommer det därefter på stadskollegiet att bestämma fördelningen och storleken av de till olika teatrar ifrågakommande bidragen samt villkoren för dessas utgående. (Om de allmänna grunderna härfor se ovannämnda utlåtande, sid. 3126.)

Av det för år 1943 anvisade reservationsanslaget å 60,000 kr. har stadskollegiet den 25 november 1943 beviljat bidrag med 13,000 kr. till Nya Teatern, 10,000 kr. till Skansenteatern, 15,000 kr. till Vasateatern och 10,000 kr. till Svenska dramatikers studio, medan 12,000 kr. reserverats. I 1944 års stat är anslaget upptaget med oförändrat belopp av 60,000 kr.

Ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.; Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.; Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., vice stadssekreterare (se sid. 88).

Apotekskommittén.

För fullföljande av vissa på föranstaltande av stadens sjukhusförvaltning verkställda förberedande undersökningar rörande anordnande av ett kommunalt apotek i Stockholm ävensom i anledning av en i stadsfullmäktige i denna fråga väckt motion (M:n 1932: nr 28), beslöt stadskollegiet den 9 februari 1933 tillsätta en kommitté av sju personer för utredning av berörda spörsmål. Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum samma dag. Kommitténs arbete har på grund av genom världskriget inträdda förhållanden legat nere.

Ledamöter.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., vice ordf.; Hansson, N. H., sjukhusdirektör; Högberg, A. G., f. d. intendent; Johansson, Erik G., förbundskassör, stadsfullm., ordf.; Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Larsson, K., apoteksvärderingsman; en vakant.

Hotellkommittén.

Med anledning av en av herr Fredrik Ström väckt motion (M:n 1937: nr 34) angående åtgärder för tillgodoseende av behovet av hotell i Stockholm beslöt stadskollegiet den 13 oktober 1938 att utse en kommitté på sju personer för att närmare utreda frågan.

Kommittén har med en den 13 mars 1944 daterad utredning rörande hotellförhållandena i Stockholm avslutat sitt arbete (se Bih. 1944: nr 10).

Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum den 13 oktober 1938.

Ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.; ordf., vice ordf.; Ekstam, C. A. F., direktör; Folcker, J. F., direktör; Johannesson, E. G. V., direktör, stadsfullm.; Johansson, Erik G., förbundskassör, stadsfullm., ordf.; Sjöwall, W., direktör; Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru.

Sekreterare.

Berglund, H. J., finanssekreterare (se sid. 88).

Kommittén för socialvårdens centralisering.

Sedan den kommunala omorganisationskommittén den 8 januari 1941 till stadskollegiet överlämnat ett betänkande angående Stockholms stads sociala förvaltning, avgivet av professor S. G. W. Wahlund, tillsattes av stadskollegiet den 6 februari 1941 en kommitté för att närmare utreda frågan om socialvårdens centralis-

Kom-
mitté-
er

Kommitté-er ring. Medan i omorganisationskommitténs betänkande vissa allmänna riktlinjer angivits för en rationell organisation av socialvården, har den senare kommittén i uppdrag att utarbeta konkreta förslag till en centralisering av socialvården i Stockholm samt det författningsmässiga genomförandet härav.

Den 13 juni 1942 avlämnades av kommittén ett betänkande med förslag angående samordning av fattigvårdsnämndens, barnavårdsnämndens, arbetslöshetskommitténs och familjebidragsnämndens nominalregister och aktsamlingar. På grundval av detta förslag har sammanslagning numera skett av de sociala nämndernas registersystem. Det sålunda centraliserade socialregistret sorterar direkt under fattigvårdsnämnden.

I samband med remissyttrande över socialvårdskommitténs betänkande angående socialvårdens organisation m. m. lämnade kommittén den 17 mars 1943 en redogörelse för sitt principförslag till socialvårdens organisation i Stockholm (Utl. 1943: nr 81, sid. 540—565). För att praktiskt pröva sitt organisationsförslag har kommittén efter beslut av fattigvårds-, barnavårds- och familjebidragsnämnderna samt arbetslöshetskommittén fr. o. m. 1 januari 1944 provisoriskt tillämpat centralisering av socialvården i enlighet med sitt förslag vid fattigvårdsnämndens distriktsbyrå nr V, vars område i samband därmed utsträcks att omfatta S:t Görans församling, de båda Essingeöarna i Bromma församling samt Kungsholms församling. (Jfr sid. 261.)

Ledamöter.

Helin, M. S., direktör; **Höjer, f. Dahl, T. Signe E.**, fru, stadsfullm.; **Karlsson, Victor E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Löfving, K. B. E.**, barnavårdsdirektör; **Théel, f. Roth, Elisif**, fru; **Wahlbärj, J.**, annonschef, stadsfullm., vice ordf.; **Wahlund, S. G. W.**, professor, direktör för statistiska kontoret; **Wangson, O. R.**, fattigvårdsdirektör.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L., vice stadssekreterare (se sid. 88).

Första utskottet.

Karlsson, Victor E., ordf.; **Löfving, K. B. E.**; **Théel, f. Roth, Elisif**; **Wahlund, S. G. W.**

Sekreterare.

Mehr, Hj. L. (se ovan).

Andra utskottet.

Helin, M. S.; **Höjer, f. Dahl, T. Signe E.**; **Wahlbärj, J.**, ordf.; **Wangson, O. R.**

Sekreterare.

Edvall, N. G. F., tf. intendent (se sid. 254).

Byggnadsgranskningskommittén.

Den 17 mars 1941 beslöt stadsfullmäktige uppdraga åt stadskollegiet att tillsätta en kommitté, bestående av borgarrådet för drätselroteln såsom ordförande samt fyra ledamöter, i och för granskning och överarbetning i besparingssyfte av stadens aktuella byggnadsprojekt. Stadskollegiet utsåg den 27 mars 1941 (omval 11 nov. 1943) fyra ledamöter i kommittén.

Av borgarrådsberedningens yttrande inför stadskollegiets behandling av frågan framgår, att denna centrala teknisk-ekonomiska granskning av stadens planerade byggnadsföretag har till syfte att söka åvägbringa en jämn standard med avseende på likartade företag inom olika förvaltningsgrenar samt en ekonomiskt förmånlig standardisering beträffande såväl i företagen ingående byggnadselement som utrustningen i övrigt. I samband härmed avses även att till prövning upptaga frågor rörande förbilligande överhuvud taget genom omarbete av byggnadsplaner, inskränkning av lokalutrymmen o. s. v. samt uppskjutande av nu icke oundgängligen nödvändiga anordningar, i den mån detta kan ske, utan att den planerade användningen av lokalerna därigenom äventyras.

Kommitténs ledamöter äro utsedda bland byggnadstekniskt och ekonomiskt sakkunniga personer.

Ledamöter.

Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Jonson, B. G.**, chefsarkitekt; **Nordström, A.**, byggnadsingenjör; **Olsson, I. S.**, förbundssekreterare; **Wallander, S. A.**, arkitekt.

Sekreterare.

Dahlberg, L. A., fastighetsdirektör (se sid. 157).

Sjömanshemskommittén.

Sedan stadsfullmäktiges dåvarande ordförande Fredrik Ström i en motion den 27 januari 1941 (M:n 1941: nr 3) hemställt om uppdrag åt stadskollegiet att framlägga förslag till förbättring av de sociala förhållandena för sjömännen i Stockholm, beslöt stadskollegiet den 20 november 1941 med anledning härav att utse en kommitté att utreda möjligheterna för stadens medverkan vid ordnandet av sjömanshemsverksamheten på sådant sätt att samarbete kunde åstadkommas beträffande sjömansvården i Stockholm. Val av ledamöter ägde rum den 20 och 27 november samt den 18 december 1941.

Ledamöter.

Göranzon, J. H., f. d. byråchef; **Hassler, N. H. A.**, professor, stadskollegiets vice ordf., vice ordf.; **Karlsson, Victor E.**, borgarråd,

stadsfullm., ordf.; **Lindberg**, C. A. E., ombudsman; **Malmberg**, P. B., sjökapten; **Meyer**, T., sjökapten.

Delegerade för förhandlingar med Djurgårdskommissionen.

Sedan Djurgårdskommissionen i skrivelse till stadsfullmäktige den 6 september 1941 anhållit om återupptagande av vissa tidigare förda förhandlingar angående stadsplan för vissa delar av Ladugårdsgärdet m. m., beslöt stadsfullmäktige den 2 februari 1942 (jfr Utl. 1942: nr 14) uppdraga åt stadskollegiet att utse stadens representanter vid de avsedda förhandlingarna. Stadskollegiet beslöt den 12 februari 1942 att för ändamålet utse en delegation av sju personer. Val av delegerade skedde samma dag.

På förslag av föredragande borgarrådet har stadskollegiet den 17 december 1942 uppdragit åt samma delegerade att med Djurgårdskommissionen förhandla jämväl angående eventuellt förvärv åt staden av Mariebergssområdet och vissa i samband därmed stående stadsplanefrågor.

Delegerade.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.:s 1:e vice ordf.; **Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Mårtens**, G. H. M., direktör, stadsfullm.; **Samuelson**, P. O., organisationschef, stadsfullm.; **Sandberg**, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.

Sekreterare.

Löfquist, T. H. F., tf. stadssekreterare (se sid. 88).

Tekniskt biträde.

Virgin, C. Å. A., förste ingenjör (se sid. 183).

Reklamkommittén.

Stadskollegiet tillsatte den 18 september 1941 en särskild kommitté med uppgift dels att sprida kännedom om de kommunala institutionerna i Stockholm och deras verksamhet, dels ock att söka ernå förbättrad skattebetalning. I samband med de kommunala uppboordsstämorna har kommittén sedan år 1942 utgivit en särskild publikation »Stockholm», innehållande redogörelse för olika grenar av kommunalförvaltningen. Publikationen har i en upplaga på cirka 220,000 exemplar utdelats till samtliga hushåll i staden. Samtidigt med uppboordsstämorna har kommittén genom annonser, meddelanden och reportage i dagspressen, affischer i spårvagnar och bussar samt radiopropaganda bedrivit upplysningsverksamhet. Härjämte har kommittén tagit initiativet

till det av Stockholms stads sparbank inrättade intressekontoret, Stockholms stads sparbanks ekonomitjänst. Kommittén har även på annat sätt verkat för ökad kännedom om kommunalstyrelsen.

Kommittéer

Ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.¹⁾; **Aronson**, S. A., direktör; **Höglund**, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lundström**, N. B., redaktör.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L., vice stadssekreterare (se sid. 88).

Fågelskyddsrådet.

Den 2 februari 1942 beslöt stadsfullmäktige bemyndiga gatunämnden att tillkalla högst tre sakkunniga att biträda nämnden i frågor angående fågelvården i Stockholm. Gatunämndens val av sakkunniga ägde rum den 18 februari 1942.

Sakkunniga.

Fries, C. S. A., intendent, ordf.; **Notini**, C.-G., fil. lic.; **Wibeck**, J. E., docent.

Föredragande.

Blom, H. E. M., stadsträdgårdsmästare (se sid. 194).

Delegerade för kostnadsfria upplåtelser av vissa stadens lokaler.

Den 26 februari 1942 beslöt stadskollegiet att utse en särskild delegation att å stadskollegiets vägnar pröva och avgöra frågor rörande kostnadsfria upplåtelser av samlingslokaler i under stadens förvaltning stående, för sådant ändamål avsedda byggnader. Det förutsattes, att delegationen i början av varje år skulle till stadskollegiet lämna redogörelse för under näst-föregående år beslutade sådana upplåtelser. Till medlemmar av delegationen hava utsetts stadsfullmäktiges presidium och stadskollegiets ordförande.

Delegerade.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.:s 1:e vice ordf.; **Anderson**, Carl Albert, direktör, stadsfullm.:s ordf., ordf.; **Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.; **Steenberg**, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.:s 2:e vice ordf.

Sekreterare och föredragande.

Nordgren, A. G., stadshusintendent (se sid. 164).

¹⁾ Tjänstgör icke för närvarande. Såsom ersättare för redaktör Ahlbin har förordnats **Grandén**, A., redaktör, stadsfullm.

Kom-Kommittén för nordiskt hjälparbete mitt- (tidigare stadens hjälpkommitté för er Finlands och Norges barn).

Vid sammanträde den 2 februari 1942 (Utl. 1942: nr 40) beslöt stadsfullmäktige lämna visst stöd åt hjälpbehövande norska och finska personer, företrädesvis barn. I fråga om hjälpen till hjälpbehövande från Norge bestämdes inga särskilda riktlinjer. Beträffande de finska barnen skulle staden åtaga sig att bekosta och driva vissa genomgångs- och uppsamlingshem i Stockholm. Dessutom skulle vissa sjukhus- och konvalescenthemsplatser ställas till förfogande för vård av sjuka och klena barn. Ytterligare beslöts, att hjälpen skulle kunna utsträckas att gälla barn även från andra krigshärjade länder, exempelvis Belgien och Frankrike. I anslutning till detta beslut har stadskollegiet den 7 oktober 1943 beslutit att ett belopp av 100,000 kr. må disponeras för dansk flyktinghjälp. Medlen till hjälpverksamheten utgår ur anslag å fattigvårdsnämndens stat.

En särskild kommitté har utsetts av stadskollegiet till handhava ledningen av verksamheten liksom fördelningen och kontrollen av de medel, som ställts till förfogande.

Ledamöter.

Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.; Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; Ljungqvist, G. N., försäkringsdirektör, stadsfullm.; Niklason, D., grosshandlare, stadsfullm.; Ström, O. F., skriftställare, ordf.

Sekreterare.

von Heland, H. C. S., drätselkamrerare (se sid. 101).

Abortkommittén.

Med anledning av en av fru Signe Höjer den 16 november 1942 hos stadsfullmäktige väckt motion (M:n 1942: nr 68) angående utredning om sociala hjälpåtgärder, som syfta till att nedbringa antalet aborter i Stockholm, beslöt stadskollegiet den 28 januari 1943 tillsätta en kommitté på fem personer att tillsammans med borgarrådet Victor Karlsson verkställa utredning rörande åtgärder, som från stadens sida kunde vidtagas för att motverka aborterna. Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum samma dag.

Kommittén har avgivit ett betänkande, som kommer att ingå som bilag 6 till stadskollegiets Utl. och mem. för år 1944.

Ledamöter.

Ekendahl, f. Pettersson, Sigrid H. E., ombudsman; Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru, stadsfullm., vice ordf.; Inghe, P. G., e. o. socialläkare;

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.; Wetterdal, P. L., överläkare.

Adjungerad ledamot.

Ask Lund, f. Lagercrantz, L. V. U. (Lis), extra kurator (se sid. 117).

Ungdomskommittén.

Den 20 september 1943 bemyndigade stadsfullmäktige stadskollegiet att tillsätta en kommitté för utredning angående vissa ungdomsfrågor, såsom åtgärder av socialvårdande karaktär för dem som sakna förmånen av ett ordnat föräldrahem, bostadsfrågan, arbetsanskaffning och andra åtgärder för arbetslös ungdom, stadens stöd åt de ideella ungdomsorganisationerna, inrättande och utbyggande av ungdomsgårdar, samordning av stadens, ungdomsrådets och de enskilda organisationernas ungdomsverksamhet, nöjeslivet m. fl. Kommittén, som tillsattes av stadskollegiet den 14 oktober 1943, består av sju personer. Sedermera har med kommittén adjungerats sekreteraren hos borgarrådet för socialroteln.

Ledamöter.

Forsberg, K. W. G., kemigraf; Henriksson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; Lagerfelt, Louise A., biblioteksassistent; Lund, B. A., komminister, stadsfullm., vice ordf.; Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.; Sörenson, J., förbundssekreterare, stadsfullm.; Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.

Adjungerad ledamot.

Anderson, K. E. H., sekreterare (se sid. 88).

Sekreterare.

Svensson, O. H. S. E., ungdomskonsulent (se sid. 278).

1944 års skatteverkskommitté.

Sedan överståthållaren framlagt förslag om tillsättande av en kommitté, bestående av representanter för överståthållarämbetet och stadskollegiet, för utredning rörande skatteverkets organisation, personalbehov och lokalfråga, beslöt stadskollegiet den 2 mars 1944 att utse representanter i nämnda kommitté.

Ledamöter.

Berglund, H. J., finanssekreterare, Linder, N. H. H., stadsrevisor (utsedda av stadskollegiet); Sandström, K. G. A., skattedirektör, ordf. (utsedd av överståthållarämbetet).

Sekreterare.

Nordberg, A. E., förste kammarskrivare (se sid. 88).

Institutioner för samverkan mellan Stockholms stad och närliggande kommuner.

Styrelsen för bron Värtan—Lidingö.

(Lidingöbrostyrelsen.)

Postadress: postbox 4012, Stockholm 4 (postgirokonton nr 1748); t. 62 54 51; broförvaltningens verkst. ledamot (se nedan) t. 42 64 08, 65 08 80; expeditionstid: 10,30—12.

Lidingöbron har uppförts jämlikt ett år 1916 mellan Stockholms stadsfullmäktige och dåvarande Lidingö köpings kommunalfullmäktige ingånget avtal. Broanläggningen är anordnad såsom ett särskilt, från vardera kommunens förvaltning i övrigt skilt ekonomiskt företag.

Kostnaderna för broanläggningen, vilka uppgingo till ca 10,9 milj. kr., hava bestritts med av Stockholms stad upplånade medel. Till amortering och förräntning av dessa lånemedel skola i första hand användas den del av broanläggningens inkomster, som ej erfordras för bronns underhåll och drift. Ansvaret för lånemedlens amortering och förräntning, i den mån broinkomsterna ej räcka till, är lika fördelat mellan båda parterna upp till ett belopp av 4,5 milj. kr., under det att ansvaret för amortering och förräntning av överskjutande lånebelopp åvilar endast Lidingö stad.¹⁾ Till amorteringen av sistnämnda lånebelopp hava vissa större markägare i Lidingö stad förbundit sig att bidra med en avgift av 4 % av köpeskillingen vid gjorda försäljningar²⁾ (under 30 år från bronns öppnande), dock högst 5 milj. kr. Bron invigdes den 20 maj 1925.

Broanläggningens drift är anförtrord åt en brostyrelse, bestående av en ordförande, utsedd av k. m:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö stadsfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter.

¹⁾ Stockholms stads andel i beräknat underskott å Lidingöbronns drift beräknas för år 1944 uppgå till 94,315 kr.

²⁾ Markägareavgifterna uppgingo år 1943 till 12,144:02 kr.

leanter. Borgarrådet för drätselroteln äger närvara vid styrelsens sammanträden.

Den omedelbara verkställigheten av brostyrelsens beslut och det närmaste inscendet över anläggningens drift utövas av en särskild broförvaltning, bestående av en ordförande och en representant för vardera kommunen.

Brostyrelsens förvaltning och räkenskaper granskas årligen av två revisorer, av vilka vardera kommunen senast i december månad utser en jämte suppleant för denne att vara revisor under det därpå följande året.

Senaste val till styrelsen (för åren 1941—1944) förrättades av Stockholms stadsfullmäktige den 2 december 1940 (fyllnadsval den 7 december 1942) och av Lidingö stadsfullmäktige den 16 december 1940. Stockholms stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 6 december 1943.

Författningar. Avtal mellan Stockholms stad och Lidingö [köping] om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön samt om dess förvaltning, godkänt av Stockholms stadsfullmäktige 16 okt. och av Lidingö kommunalfullmäktige 6 nov. 1916, med tillägg och ändr. Instruktion för Lidingöbroförvaltningen, antagen av Lidingöbrostyrelsen 16 mars 1926, med tillägg 30 mars 1928.

Ordförande

(utsedd av k. m:t).

Jonsson, G., överdirektör.

Av Stockholms stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Andersson, J. Eric, spårvägsman; *Aronsson, G. A., avdelningschef; *Jansson, G. H., överingenjör; *Larsson, L. J., sjökaptan; *Laurell, C.-A., f. d. kaptan; *Sundin, T. W., tullpackhusförman, stadsfullm.

Suppleanter: *Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.; 1:e vice ordf.; *Björkman, N. G., överstelöjtnant; *Håkansson, E. A. P., spårvägsman; *Johansson, B. E., ombudsman.

Sam-
ver-
kan
med
grann-
kom-
muner

*Av Lidingö stadsfullmäktige ut-
sedda ledamöter.¹⁾*

***Franzén**, R., målare; ***Markman**, A. F., förste
sekreterare; ***Nilsson**, G., bageriarbete; ***Nor-
lin**, E., civilingenjör, professor; ***Schlyter**, R.
O. O., dr-ingenjör; ***Skärman**, E. H., bygg-
nadschef.

Suppleanter: ***Dalén**, G., direktör; ***Lindkvist**,
E., ingenjör; ***Söderberg**, R., gasverksarbetare;
***Wallinder**, O., folkskollärare.

Sekreterare: **Malm**, F., byråchef.
Bromästare: **Nordgren**, G.

Broförvaltning.

Jonsson, G., överdirektör, ordf.; **Schlyter**, R.
O. O., dr-ingenjör, verkst. led.; **Jansson**,
G. H., överingenjör.

*Av Stockholms stadsfullmäktige för
granskning av 1944 års räkenskaper
och förvaltning utsedd revisor.*

Twengström, A. J., tf. byråchef, stadsfullm.

Suppleant: **Rhodin**, L. S., elmästare.

Övrig revisor¹⁾

(utsedd av Lidingö stadsfullmäktige).

Dahlgren, F., auktoriserad revisor.

Suppleant: **Björne**, K. G., taxeringsrevisor.

¹⁾ Ej i denna egenskap upptagna i kalenderns personalavdelning.